

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellvs De Principalitate Romanæ Ecclesiæ

Roth von Schreckenstein, Hieronymus

Ingolstadii, 1550

VD16 R 3252

urn:nbn:de:hbz:466:1-30126

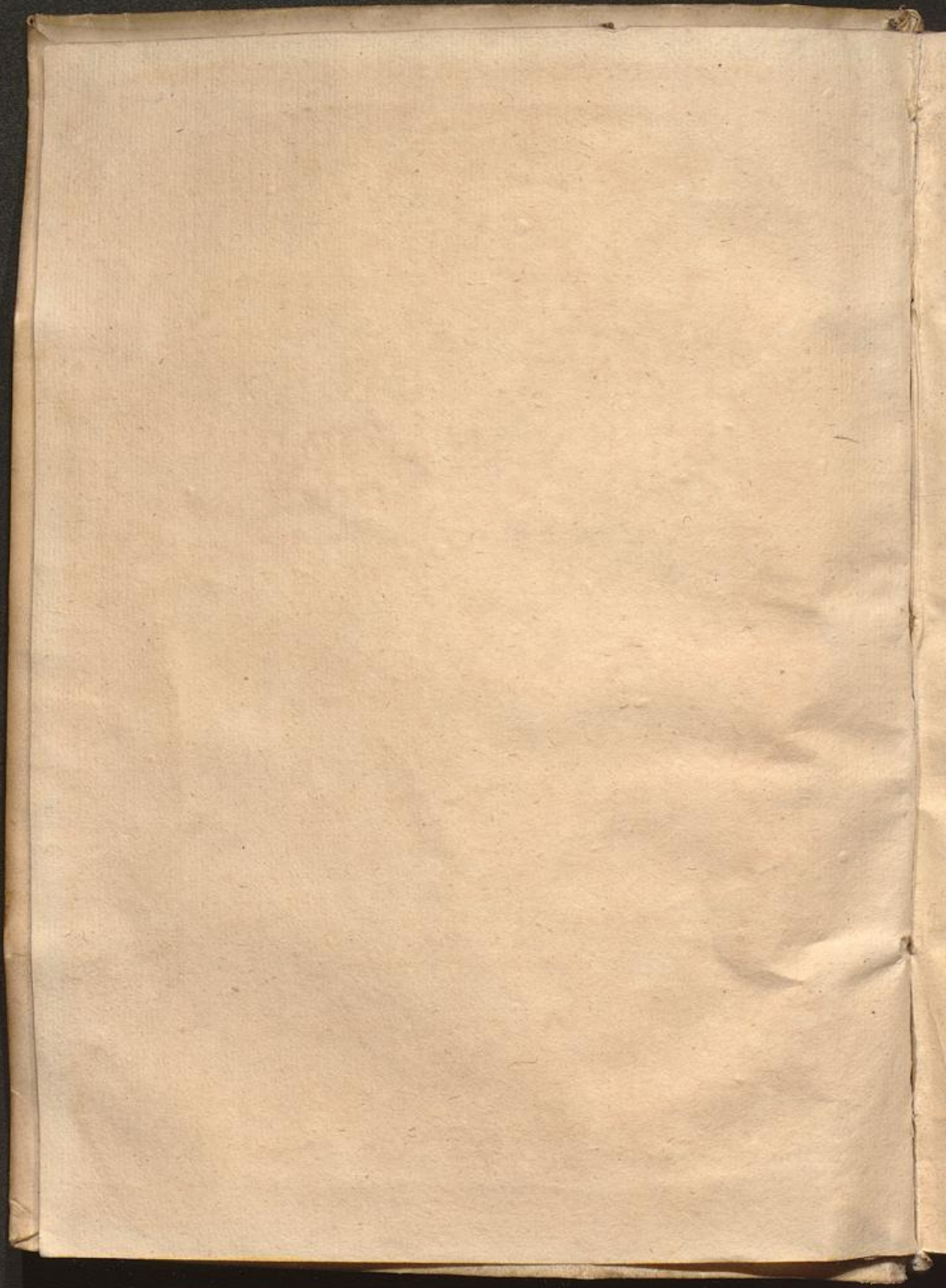
RIBVS
ENTO
ILETI
ADVERS
M
OTT
ITAT
V

In
18

Th. 1318.

(Paderborn

f. VIII
4

LIBELLVS DE

PRINCIPALITATE RO-

mana Ecclesiae. Hieronymo Rottà Schre-
ckenstein Autore.

IRENEVS LIB. III. CAP. III.
Aduersus Valentinianum.

Ad hanc enim Ecclesiam propter potentio-
rem Principalitatem necesse est omnem con-
uenire Ecclesiam.

IEREMIAE. III.

Pastores dabo uobis secundum cor meum, pascentq;
uos scientia & doctrina.

IOHAN. X.

Et alias oves habeo, quæ non sunt ex hoc ouili, & illas oportet
me adducere, & uocem meam audient, & fiet unum
Ouile, & unus Pastor.

INGOLSTADII EX OFFI-
cina Alexandri Vucissenborn.

ANNO M. D. L.

LIBRARY
UNIVERSITY OF
PADERBORN

INSTITUT FÜR
KATHOLISCHE THEOLOGIE
UND
KIRCHENRECHT

VERGLEICHENDE
UND SYSTEMATISCHE
THEOLOGIE

VERGLEICHENDE
UND SYSTEMATISCHE
THEOLOGIE

AD INVICTISSI- MVM ET MAGNANIMVM

Regem & Dom. Ferdinandum Romanorum Bohemiæ
& Hungariæ Regem, Hieronymi Rotta Schre-
ckenstain & Vnderfulmemmigen,
Epistola.

Nuictissime Rex, Cum libel-
lum, quem de Principaltate
Romanae Ecclesiae ad Pau-
lum III. Pontificem Maxi-
mum scripsi, in publicum emit-
tere constitueram, eundem Tuæ
Sereniss. R. Maiestati dedi-
care in animum induxi. Nul-
li enim magis convenire visum est Romanae Ecclesiae prin-
cipalitatē defensionem destinare, quam Romanorum Re-
gi. Nam ut diuinus Plato in dialogo de Regno attestat-
tur, Reges sacerdotium maximum decet. Quapropter, ut
idem inquit apud Aegyptios non licet absq̃ sacerdotia
imperare, quin immo si ex alio genere quispiam ui regnum
usurpet cogitur post regni assumptionem sacris initiari,
ut Rex deniq̃ sit & sacerdos. Nempe quemadmodum
A 2 summus

Summus sacerdos Pastoris fungitur officio, iuxta illud, pa-
sce oves meas, sic Plato Regem Pastorem & nutrito-
rem humani generis esse affirmat. Ob quod Iura Ciuilia
uolunt summam Imperatoris laudem esse, conseruare Ro-
manæ Sedis Reuerentiam, ei cuncta subijcere & cuncta
ad eius unitatem ducere, id quod in hunc usq; diem Summa
cum alacritate & felicitate fecisti, quod tuum firmat Im-
perium, regna conseruat & te in sublimi prouectum gra-
ta tranquillitate custodit, ut uoce prophetica cum sanctis-
simo Pontifice Ioanne in Epistola ad Iustinianum Imper-
ratorem exclamare possem, Tibi abundet Cœlum desuper
& effundent montes iucunditatem & colles laticia letas
buntur. Accipe igitur Magnanime Rex, Libellum de
Principalitate Romanæ Ecclesiæ serenissimo uultu, ut
soles, a fidelissimo Vasallo, qui non tam pacis temporibus
tuam Maiestatem ornare & celebrare, quam etiam in bel-
lorum fluctibus reuerendissimū cultum & constantiam ex-
hibere, unice in uotis habet. Vale ex Vnderfulmemmigen.
Pridie Cal. Septemb. Anno restitutæ salutis. 1549.
Sereniss. T. Maiest.

Deuotissimus Cliens &
fidelissimus Vasallus.

Hieronymus Rott a
Schreckenstain &
Vnderfulmemmigen.

PRAESTANTIS

SIMAE PIETATIS ET RELIGIONIS,
Domino Geruico Plaurero, Abbati in Vuingarten
& Ochsenhausen, Sacrae Cæsareæ & Regiæ Maiestas-
tum à Consilijs, Domino, patrono, & affini suo præ-
cipuo. Hieronymus Rott à Schreckenstain
& Vnderfulmemmigen felicitatem
optat perpetuam.

Vm sapius mecum excelsi animi tui
uirtutes eximias considerarem, quæ
te ad amplissimos honores euehunt,
præter innumeras ingenij tui dotes &
singularem prudentiam, quam om-
nes in te suspiciunt & admirantur, in hoc præcipue
te excellere cognoui, quod studiosos bonarum litera-
rum tanta prosequeris beneuolentia, ut eorum Mes-
cænas, præsidium & dulce decus existas, illorum tam-
men qui eruditionem cum uera & Catholica pietate
coniungunt, non eorum qui uanæ gloriæ spe ducti
unitatem Ecclesiæ nouis hæresibus scindunt, & pro-
uiribus dilacerant. Hinc est, quod etsi domus Plaure-
riorum innumeros Imperatorum Consiliarios & cla-
rissimos uiros produxerit, tamen de te merito gaudere
debeat, qui Maximî Caroli à Consilijs facile prin-
cipem locum tenes. Cogitanti uero mihi quam ob-
A 3 causam

causam nostris temporibus tot hæreses in Christianismum irrepsissent, omnesq; ætates Christianæ fidei euoluenti, ut primum cœperit Christianitas, ut coaluerit deinde, ut ad summum deniq; peruenerit, & toties sæuas persecutiones passa semper immota permanerit, ita ut eandem nulla Tyrannorum potentia, nec ulla Hæreticorū malignitas extinguere potuerit. Perspexi ex hoc unico malo omnes dissensiones in Ecclesia ortas, si qui Romanæ Ecclesiæ Principalitatem & authoritatem infirmare conati sunt. Ob quod libellum de Principalitate eiusdem, ad Pontificem Opt. Max. nostrum Paulum III. pro tenuitate mea, ut saltem doctioribus ansam præberem, scripsi, quem tuo patrocínio ad eundem mittere placuit. Accipe igitur hunc serena fronte, & si tibi uisum fuerit è re Christiana esse, non tã Pontifici parenti Christianitatis, quàm etiam in publicum mittas. Sub titulo autem Principalitatis ipsa Unitas totius Ecclesiæ Christianæ uenit. Nam sine Principalitate Romanæ Ecclesiæ unitas consistere nequit. Cæterum tu me Clientem & affinem nominis tui studiosissimum, ut soles, commendatum habe. Vale ex arce Vnderfûlmemmigen Pridie Kalen. Septemb. Anno à Christo nato. M. D. XLIX,

Sanctissimo

SANCTISSIMO

ET BEATISSIMO IN CHRIS-
to Patri & Domino, Domino Paulo Tertio, sanctæ
Romanæ & Vniuersalis Ecclesiæ Pontifici Opt.
Max. Patri Patriæ & orbis, Domino suo è Musis
gratissq; colendissimo. Hieronymus Rott à
Schreckenstain & Vnderfulmem-
migen, se commendat.

IN MAXIME ET OPTIME
Pontifex Libellum quem de Principali-
tate Ecclesiæ Romanæ scripsi, qui etsi san-
ctitati Tuæ abunde non satisfaciet, Ea
enim est Ecclesiæ Romanæ Maiestas, san-
ctitas, dignitas, et celsitudo, ut à me expli-
cari non possit, nec mihi si linguæ centum sint oraq; cen-
tum. Sed obseruantia mea erga Romanæ Ecclesiæ apicē,
pariter & diligentia nonnihil fauoris aut ueniæ apud tuā
sanctitatem conciliare debent. Ast dicit Zoylus. Quid
futor ultra crepidam? Huic ego respondeo Theologorum
quidem partes esse, de Ecclesia differere, sed me ea etiam
depromere, quæ tum sanctorum Pontificum decretis, tum
certissimis Historiarum libris comprobantur, nemo ut opi-
nor prohibebit. Vt quicumq; aut studio nouandarum re-
rum uel uanæ gloriæ aucupandæ gratia, uel inani spe occu-
pandarum rerum Ecclesiasticarum, aut falsa interpretatio-
ne sacrarum literarum decepti, ab unitate Ecclesiæ Chri-
stianæ

stiana idest Romana recesserint, eosdem non tam diuinis
testimonijs, quam sanctissimis Canonū et Legum decretis
persuadere possem, Palinodiam ut canerent. Sic diuus Au-
gustinus ad Hieronymum, Quare arripe obsecro te inge-
nuam & uerè Christianam cum charitate sinceritatem, ad
illud opus corrigendum atq; emendandum, & Palinodiā
ut dicitur cane. Incomparabiliter enim pulchrior est ueri-
tas Christianorum, quam Helena Græcorum. Quamuis
enim Ecclesia Christiana sapius saeuissimas sit passa tem-
pestates & truculentissimas persecutiones sustinuerit, nun-
quam tamen plus detrimenti accepit, quam si qui unita-
tem eius per noua dogmata aut interpretationes sinistras
scindere in diuersas Hæreses adorti sint, & sacrosanctam
matrem, castam sponsam Christi sine ruga & macula, fon-
tem signatum, tunicam inconsutile, hortum conclusum,
& Arham Noë nouis scissuris labefactare. Ilias autem
malorum hinc ortum habuit, quod quisq; ut potest culpā
in Romanam Ecclesiam conijcit. Ob id uisum est eius
Maiestatem & principalitatem edito libello ostendere. Nō
enim eam differre ab alia quacumq; Ecclesia existimant
tantum, immò eam uirulentissimis dilacerant linguis.
Conatus noster ad eum scopum tendit, ut Romana Ec-
clesia Principalitatem tot seculis durasse cognoscant, eam
q; tanquam principalem obseruent, & sic pax, unitas, ob-
seruantia, honor & dignitas Christianæ reddatur Ecclesie.
Vale Sanctissime Pontifex, ex arce Vnderfulmemmigen.
Anno M. D. XLIX.

Romanam

Romanam Ecclesiam ore
prophético Domini iussu
per spiritum sanctū esse pro
missam & constitutā.

VM IN REBUS GRAVIORIBUS Prophetis attendendum & credendum. III, Reg. Cap. V. Et in cōfesso sit apud omnes Christicolas prophetas domini ore diuino locutos que dixerit Dominus. Num. 24. Princi-

pío in mediū afferre operæ precium duxi ea quæ Dominus de Romana Ecclesia locutus est per Prophetas.

Paulus autem uas electionis, quamuis ab omni arrogantia semper alienus fuerit, immò eam Romanis uitandam preceperit, tamen attestatur de suo aduentu in Ciuitatem Romanam, prophetam Esaiam locutum cum dicit. Cap. VI. Vade ad populum istum. Cum enim anno à CHRISTO nato quinquagesimo septimo sub Nerone A. Festo procuratore Iudææ Romam uinctus missus esset, inquit ad Romanos. Bene spiritus sanctus locutus est

B per Esaiam

DE PRINCIPALITATE

per Esaiam Prophetam ad patres nostros. Vade ad populum istum. Act. ultimo. Erant enim Romani tum Domini fermè totius orbis, nimirum si Dominus noster Iesus CHRISTVS Euangelium sic uniuerso orbi manifestare uoluit. Ob id Paulus mansit biennium Romæ prædicans Regnum Dei, & docens quæ sciuit de Domino Iesu Christo, cum omni fiducia sine prohibitione. Nemo igitur inficias ire poterit, Paulum per Prophetam iubente Domino Ecclesiam Romanam constituuisse. Dicit enim, notum sit ergo uobis, quoniam Gentibus missum est Salutare Dei, & ipsi audient. Nam cum propheta in uirtute prudentiæ imperent sanctissima uerba Sap. 44. Et Propheta Esaias per uerba Imperandi locutus fuerit, necesse fuit, quod eadem per Paulum tanquam sanctissima adimplerentur. Vt ex urbe Roma Orbis Domina in uniuersum orbem Euangelium propagaretur.

Nam etsi Paulus tot regna, urbes, & populos peragrauerit tamen nusquam gloriatur se Prophetarum iussu uenisse, nisi in unica Romana Ecclesia, Prophetarum enim ore locutus est Deus, & Paulus ipse iubet non spernendos Prophetas. Actorum III. Ad Thessalonicenses I. Cap. v.

Et quamuis Festus Procurator Iudææ dixerit, quod dimitti poterat, si non Cæsarem appellasset. Act. 25. sed eundem erat sibi Romani, quo dudum per prophetas uocatus fuerat. Vt uerbum Domini olim de ipso prædictum adimpleretur.

Ostensio

ROMANAE ECCLESIAE.
OSTENSIO QVOD ROMA
na Ecclesia ex autoritate noui Testamenti sit
ordinata & constituta.

Pincipio si simplicem ueritatem sine omni furo inue
stigare desideras, XV. XVI. XVII. & XVIII. Cap.
Act. Apost. legas & uidebis Paulum miraculose Ro
mam uenisse, Dimittendus enim, ut dictum est, Praefidi
uidebatur, nihilominus tamen ob interpositam appella
tionem sibi Romam ire necesse fuit. Et quamuis naufra
gium cum multis secum nauigantibus perpeffus sit, ta
men ipsemet Paulus affirmat sibi Angelum locutu, quod
oporteat ipsum Caesari assistere. Inquit enim Act. Cap.
XVII. Astitit mihi hac nocte Angelus Dei, cuius sum
ego, & cui deseruio, dicens, Ne timeas Paule, Caesari te
oportet assistere, & ecce donauit tibi Deus omnes qui na
uigant tecu. Ex quo luce clarius colligere potes Paulum
per uerba illa necessaria ab Angelo prolata Romam ne
cessario iuisse. Verbum enim oportet necessitatem de
signat, ut non tantum ex Prophetæ Esaiæ uerbis inter
pretatiuis, Immo ex ipsius Angeli uerbis necessarijs ne
cesse fuit ipsum Romam ire, atque ibidem Sacrosan
ctam Romanam Ecclesiam constituere. Angelum enim
inquit DEVS meum mittam, qui te precedat, custo
diat in uia, introducat in locum tuum, Exod. XXIII.
Subiungit autem Paulus. Credo enim DEO, quia sic
erit, quemadmodum dictum est mihi. Vnde apparet
B ij non

DE PRINCIPALITATE

non Angeli uerba sed Dei fuisse. Quia dicit se credere Deo. Nec tantum Paulum eripuit Dominus tam periculoso naufragio, imò omnes qui una nauigarunt, erant autem animæ ducentæ septuaginta sex. Ita ut miraculum uere admirandum sit, Paulum ex tam sæuo Naufragio cum omnibus suis nauigantibus incolumem euasisse non alia ratione (ut ipsius Angeli immò Dei uerbis utar) quam quod oportebat ipsum Cæsari assistere, id est, Romam uenire & ibidem Ecclesiam Romanam constituere. Quemadmodum enim Romulus & Remus ut Romanam conderet urbem expositi à Lupa nutriti & seruari, sic Paulus ut Romæ principalem constitueret Ecclesiam in eadem urbe Orbis iam Domina ex periculosissimo naufragio euasit.

Secundus Locus noui Testamenti, est ipsius Pauli testimonium ad Roma. i. cap. ubi inquit, Primum quidem gratias ago Deo meo per Iesum Christum pro omnibus uobis, quia fides uestra annunciatu uniuerso mundo. Nam cum Romam tum orbis Dominam ex uniuerso orbe ingens conflueret populorum multitudo, & Romani iam Christi fidem suscepissent, facile fuit fidem eorum annuntiar uniuerso Orbi. Cum ergo fides Christiana per Romanam Ecclesiam uniuerso mundo à principio constitutionis annuntiata sit, quis eam à primordio semper fuisse principalem dubitabit.

Tertius Locus est eiusdem Pauli, ad Romanos enim scribens inquit, sine intermissione memoriam uestri facio in orationibus meis, optans, ut quoquo modo tandem aliquando

ROMANAE ECCLESIAE.

quando prosperum iter habeam in uoluntate Dei ueniendi ad uos. Non fecit sic Paulus sine intermissione memoriam Hæbreorum uel Græcorum, sed Romanorum tantum, inuocans etiam Deum testem, Neq; sic ad quamcūq; gentē uenire optauit. Dicit præterea quod optet in uoluntate Dei uenire ad Romanos, ut Romanam iam constitutam confirmaret Ecclesiam, iuxta hæc uerba, ut aliquid impertiar gratiæ ad confirmandos uos.

Quartus Locus sumitur etiam ex eadem Epistola ad Romanos I. cap. Inquit enim, quod desideret consolari in uobis per eam quæ inuicem est fidem uestram atq; meam. Seu ut alia habet translatio, ut communem capiam consolationem in uobis per mutuam fidem uestram simul & meam. Quibus uerbis scitissimè colligitur Romanos uerā CHRISTI fidem à Diuo Paulo edoctos, atq; fidem eorum esse Pauli fidem, & fidem Pauli esse unam fidem cum fide Romanorum. Neq; solum sine intermissione memoriam Romanorum fecit, immò consolatus est in eorū fide, tam Christiana enim fuit tum fides Romanæ Ecclesiæ ut & ipse Paulus uas electionis consolatus sit in eadē. Nec sane leuiuscula fuit consolatio Paulum in Vrbe totius orbis Domina principalem iam constituisse Christianorum Ecclesiam, quæ omnium Ecclesiarum totius orbis prima & principalis existat.

Quintus Locus habetur ex epistola ad Romanos. xvi. ubi Paulus inquit, uestra enim obedientia in omni loco divulgata est, uel secundum aliam translationem uestra obedientia ad omnes permanauit, quid autem aliud est, quam

DE PRINCIPALITATE

quod prius dixerat, fides uestra annuntiatur uniuerso m^odo. Nempè ea obedientia quam Romani Christo & Diuo Paulo præbuerunt, diulgata est in omni loco. Ad Romanos enim tum temporis omnes Reges & Populi respiciebant, & cum ipsi potentissimi totius orbis iam essent obedientes CHRISTI facti, ad illam Ecclesiam principalem omnes aliæ Ecclesiæ quibuscunq; locis constitutæ respiciebant, & hanc intuebantur tanquam urbem quæ totius orbis gubernacula tenebat. Elegantius autem noua translatio illud exprimit, cum dicit, Obedientia uestra ad omnes permanuit. Quid dilucidius dici potuisset, quam ex urbe Romana fidem Christianam ad omnes permanasse. Necesse est igitur eandem fuisse Ecclesiam principalem ex qua fides Christiana ad alias permanauerit Ecclesias.

¶ Vltimo pius Lector hic considerabit, quod Romana Ecclesia uoce Dñi nostri Iesu Christi, est constituta e. quibus 21. distinct. & Math. 15. cap. sed quia inferius de Potestatis cõessione & clauium traditione & de Confirmatione ex iure Canonico peculiaria capita de hac re scripsimus in dicasse nunc sufficiet, ut pius lector ea quæ de Traditione clauium & potestatis concessione, traditione Cathedræ in medium adducemus, huc etiam accommodare poterit.

CONFIRMATIO EX PROB
atissimis & fide dignis Historicis & Autoribus Romanam Ecclesiam à Petro & Paulo Apostolis esse fundatam & constitutam, atq; mendacium impudentissimum esse Petrum nunquã fuisse Romæ.

Eusebius

ROMANAE ECCLESIAE.

EUSEBIUS PAMPHILI

Cæsariensis scribens de Anno domini 44.

& Claudij secundo, inquit.

PETrus Apostolus natione Galileus, Christianorum Pontifex primus, cum primum Antiochenam Ecclesiam fundasset, Romam proficiscitur, ubi Euangelium prædicans 25. annis eiusdem urbis Episcopus perseverat.

Deinde de Anno 50.

Primus Nero super omnia scelera sua etiam persecutionem in Christianos facit, in qua Petrus & Paulus gloriose Romæ occubuerunt.

BEDA DE TEM

porum ratione.

Primus Nero super omnia scelera sua etiam Christianos persequitur, quorum eximios Romæ, Petrum cruce, Paulum gladio occidit.

REGINO.

Scinus enim Petrum & Paulum Apostolos Anno post Ascensionem Domini 38. Id est ultimo Nerontis, passos fuisse & Beatum Petrum Romæ 25. annis Episcopalem sedisse Cathedram.

Ex Ca.

DE PRINCIPALITATE

Ex Catalogo Annorum.

Petrus Romam, Romanis restantibus Anno Claudij Imperatoris secundo profectus, in Vaticano Pontificiam olim anno ab Aquis Noa 108. Iano dedicatam restituit, ipse primus uita, doctrina, factisque clarus, Lino & Cleto consecratis atq; Clementi Pontificatum commisso. Nerone primum Christianos persequente, Anno Pontificatus sui 25. mirando nullum successorum hunc Regni numerum attigisse, sicut nec Imperatorem ullum Augusti Imperium aequasse, cum Paulo Tarsensi diuinitus electo uase, Doctore tum gentium, Romanorum maximo, gladio caeso crucifixus ad crucifixum Magistrum & dominum suum gloriose migravit.

PLATINA de sancto Petro scribens.

His rebus intentus Vir sanctissimus tantum nominis sibi apud omnes comparauerat, ut iam fere pro Deo coleretur, hanc ob rem indignatus Nero mortem hominis quærebat, Petrus monentibus amicis ad declinandam inuidiam & iram Principis uia Appia ab urbe discedens, ad primum lapidem CHRISTO (ut uerbis Hegesippi utar) fit obuiam. Quem quidem adorans, rogat, Domine quo uadis, tum CHRISTVS, Romam iterum crucifigi. Extat sacellum eo loci, ubi hæc uerba sunt habita. Tum Petrus de Martyrio suo dictum existimans, quod in se Christus passurus uideretur ad urbem rediit.

Idem

ROMANAE ECCLESIAE.
IDEM PLATINA DE
Diuo Petro scribens.

Cum hæc autem ita disposuisset, non multo post, unã
cum Paulo iussu Neronis necatur, ultimo eius anno;
diuersis tamen cruciatibus. Petrus enim cruci affigi-
tur, capite in terram uerso, eleuatisq; in sublime pedibus,
ita enim uoluit, quod diceret se indignum esse, qui mor-
tem Saluatoris imitaretur, sepultus est autem in Vaticano
uia Aurelia secus hortos Neronis non longè à uia trium-
phali, quæ ad Apollinis templum ducit. Paulus uero eoa-
dem die capite mulctatus est, funeratur in uia Hostiensi.
Anno post mortem CHRISTI XXXVII.

IDEM PLATINA.

Petrus itaque Romam Caput orbis terrarum tunc ue-
nit, quod hanc sedem Pontificali dignitati conuenien-
tem cernebat.

EVTORPIVS RERVM RO-
manarum Lib. VII. De Nerone.

Denique omnibus flagitijs suis etiam hoc addidit, quod
Sanctos Dei Apostolos, Petrum Paulumque truci-
dauit.

C Baptista

DE PRINCIPALITATE
BAPTISTÆGNATIVS RO
manorum Principum lib. 1. de Nerone.

Primus Christianum sanguinem Petro & Paulo interfectis, hausit.

IRENEVS ADVERSVS HÆRESIVS
Valentiniani & similium lib. 3. cap. 3.

Sed quoniam ualde longum in hoc tali uolumine omnium Ecclesiarum enumerare successiones, maxime & antiquissimæ & omnibus cognita à gloriosissimis duobus Apostolis Petro & Paulo Romæ fundatæ & constitutæ Ecclesiæ eam quam habet ab Apostolis traditionem & annunciatam hominibus fidem per successiones Episcoporum peruenientem usque ad nos, confundimus omnes eos, qui quoquo modo uel per sui placentiam malam uel iranianam gloriam uel cœcitatem & malam sententiam præterquam oportet colligunt. Ad hanc enim Ecclesiam propter potentiores principalitatem necesse est omnem conuenire Ecclesiam, hoc est, eos qui ubique sunt fideles, in qua semper ab his qui sunt undique, conseruata est ea quæ ab Apostolis est traditio. Fundantes igitur & instruentes Beati Apostoli Ecclesiam &c.

Ex Antheri Quinti Pontificis Epistola
de translatione Episcoporum.

Petrus

ROMANAE ECCLESIAE.

PETrus Sanctus Magister & Princeps Apostolorum de Antiochia utilitatis causa translatus est Romam, ut ibidem proficere posset.

LEX PRIMÆ. C. DE SVM.

Trinit. & fide Catholica.

Cunctos populos quos Clementiæ nostræ regit Imperium in tali uolumus Religione uersari, quam Diuum Petrum Apostolum tradidisse Romanis religio usq; adhuc ab ipso insinuata declarat.

Impudentissimum nunc pie Lector mendaciū deprehendere potes, affirmantium Petrum nunquam fuisse Romæ. Ita ut nescias maior ne sit uanitas calumniantium, quam stulticia credentium.

CVM SOLA ROMANA ECCLESIA Catholica & Apostolica sit, et in primitiua Ecclesia pro Catholica & Apostolica habita, necessario colligitur eam esse Principalem.

Diuus Ambrosius XXIII. q. I.

Aduocauit ad se Cyprianus Episcopum Satyrum, nec ullam putauit ueram nisi ueræ fidei gratiam, per cuius statusq; est ex eodem, utrum ne de Catholicis Episcopis esset: hoc est si cum Romana Ecclesia conueniret.

C ij Optima

DE PRINCIPALITATE

Optima igitur est Argumentatio iuxta & antiquissima à Catholica Ecclesia ad Romanam, ut si dicas aliquem Catholicum esse necesse est cum Ecclesia Romana ipsum convenire. Sicut enim est unum Corpus, unus Spiritus, una spes uocationis nostræ, unus Dominus, una fides, unum Baptisma, unus Deus, sic est unica Catholica Ecclesia, una columbamea, perfecta mea, & una electa filia genitricis suæ. Ad Eph. 4. Canticor. 6.

Sic Alexander Primus, Pontificum septimus sub Traiano Principe Martyrio coronatus in ipsa primitiua Ecclesia. In 2. Epistola omnibus fratribus scripta, scribit Roma, Salutatur uos omnis Apostolica Ecclesia, quæ epistola omnibus alijs Christianis scripta est. Cum igitur Epistola hæc ad omnes alias Ecclesias scripta sit, necesse est tum temporis in primitiua Ecclesia omnes Christianas Ecclesias tenuisse & habuisse Romanam Ecclesiam pro sola Apostolica & Catholica Ecclesia.

CUM ECCLESIA SIT CORPUS Christi, Vnicam, sanctam, Catholicam & Apostolicam Ecclesiam credere debemus, neque eam tanquam sacratissimum corpus CHRISTI uarijs sectis scindere.

PAVLVS ad Corinthios prima cap. xij. Sicut enim corpus unum est, & membra habet multa, omnia autem membra corporis cum sint multa, tamen unum corpus

ROMANAE ECCLESIAE.

corpus sunt, ita est CHRISTVS, & mox, uos autem corpus Christi, Christus uero caput Ecclesiae est. Cum ergo Christus Petrum in Vicarium constituerit, Romanam Ecclesiam & Catholicam unicam esse debere, neque eandem uarijs opinionibus diuidere, alias si plura haberet capita monstrum referret. Sine Principali enim Ecclesia uniuersalis Ecclesia & Catholica consistere non posset, si non esset unica Romana Ecclesia per quam Haereses, ut Ireneus inquit, confunderentur.

EXPLICATIO PVLCHERRIMAE

*similitudinis, quod Ecclesia appellatur,
Mater Christi fidelium.*

Ecclesiam esse matrem CHRISTI fidelium nemo Christianorum negat. Immo eam omnes fideles tantquam matrem dulcissimam colunt & uenerantur, iuxta illud. Ecclesia mater iocundare cum filijs tuis, quia ego te eripiam, dicit Dominus. Ecclesia filios tuos dormientes memorare, quoniam ego educam eos de lateribus terrae. Esdr. III. cap. II. Cum igitur mater CHRISTI fidelium sit Ecclesia, unicam esse oportet, Nemo enim duas matres habere potest. Sic plures uniuersales Ecclesiae esse non possunt, nisi quis uelit imaginari nouercas haereticorum, quae Christi fideles non pio amore sed nouercali prosequuntur odio. Gaudebit ergo Romana Ecclesia à sanctissimis Apostolis Petro & Paulo fundata non immerito matris nomine.

C ij mine.

DE PRINCIPALITATE

mine. Est enim mater altarum omnium Ecclesiarum, quæ iocundabitur, cū filijs suis, eosq; de lateribus terræ educet.

ECCLESIAM CHRISTI FIDELIUM, Tunicam inconsutilem esse, & ob id uarijs sectis nequaquam scindendam.

Iam uero animaduertendum quam scitè & eleganter Ecclesia Christiana tunicæ inconsutili comparetur xxiiij. q. i. c. quoniam, ubi Beatus Hieronymus Ecclesiam indiscissam Domini tunicam uocat, ut enim tunica inconsutilis undiq; cohæret, sic membra Ecclesiæ undiq; per Christum compacta esse debent, unico uinculo. Non is Lutero, alter Zuinglio, Tertius Anabaptistis nomen det, sed omnes unicam Catholicam Ecclesiam profiteantur, quæ quemadmodum tunica inconsutilis indiscissa manet & manebit in æternum, etiam si Hæretici eam tot monstis toties scindere conati sint.

*Ecclesiam esse unicam Arham in qua
Noe seruatus est.*

Nec minus eleganter Diuus Gregorius in moralibus similem Ecclesiam Archæ in qua Noe seruatus est, inquit, xxiiij. q. i. c. quia ex sola. Quemadmodum enim in Archa Noæ humanum genus & omnia animalia seruata

ROMANAE ECCLESIAE.

seruata sunt, alia autem omnia, quae huic Archæ non fuerunt inclusa aquis absorpta & fœuissimo consumpta diluuió, Sic omnes Christi fideles, qui credunt in unam sanctam Catholicam Ecclesiam, eiusdemq; præceptis obediunt, certissimam & aeternam salutem consequuntur. Reliqui uero aquis tempestatibus & undis pereunt, id est peccatis & Hæresibus submerguntur. Porro quemadmodum Archa Noë sola ex illo uniuersali diluuió seruata est, sic Ecclesia Catholica ab omnibus Hæreticorum procellis in hunc usq; diem seruata est, & seruabitur. Ab Ecclesia enim misericordia mea non recedet, & fœdus pacis meae non mouebitur, etiamsi montes moueantur, & colles contremiscant, dixit miserator tuus Dominus Esai, 5. cap. 4.

Sic Math. 14. Petrus ad Christum inquit, si tu es, iube me uenire ad te super aquas & descendens de nauicula ambulabat super mare, ut ueniret ad Iesum, uento ualido uiso tímens mergi ceptus manu CHRISTI suscipitur. Quamuis enim nauicula Petri ualidis tempestatibus sæpius in hunc usq; diem concussa fuerit, nunc à Tyrannis, nunc ab Hæreticis tanquam atrocissimis tempestatibus & procellis agitata, tamen manu CHRISTI semper suscepta est.

Totus nimirum Christianitatis status nauis magnæ comparatur. De qua re uerba Diui Petri iuxta epistolam Clementis ad Iacobum fratrem Domini, illius cuius Paulus ad Philippenses meminit, in medium adferre placuit. Que absolutissimam & pulcherrimam similitudinem status totius Christianitatis ad nauem magnam continet, qua nihil certe

DE PRINCIPALITATE

certè doctius haberi potest, in qua omnes partes & singula officia omnium Christi fidelium ad amissim præscripta sunt. Videbit in hac similitudine Episcopus, Sacerdos, Diaconus, Subdiaconus, & quisq; Christianorum quid sibi in Christianismo præscriptum sit, ut æternæ & cœlestis salutis promissionem consequi possit.

NAVICULA PETRI.

Clemens in priore Epistola, ad Iacobum fratrem Domini, Diuum Petrum in diebus quibus uitæ finem sibi imminere præsensit, in conuentu fratrum apprehensa manu Clementis repente consurgentem, inter alia etiam hæc protulisse uerba testatur.

VERBA DOMINI PETRI.

Num illud est, quod præ cæteris ab omnibus uobis cupio seruari, ut concordiam teneatis, per quam solani potestis portum quietis intrare, & Ciuitatem Regis summi quæ pax nominatur, habitare.

STATUS ECCLESIAE comparatur Navi.

Similis est namq; omnis Ecclesiæ status navi quæ per undosum Pelagus de diuersis locis & regionibus uiros portat

ROMANAE ECCLESIAE.

portat, ad unam potentis Regis urbem properare cupientes. Sit ergo nauis huius Portus Dominus ipse Omnipotens Deus, Gubernator uero sit Christus, tum deinde Proreta officium Episcopus impleat, Presbyteri nautarum, Diaconi dispensatorum teneant locum, hi qui catechizant Nautologis conferantur. Epibatis autem totius fraternitatis multitudo sit similis, ipsum quoque mare hic mundus habeatur. Ventorum uero uarietates & turbinum, diuersis tentationibus conferantur. Persecutiones ac Tribulationes & pericula fluctibus exaquantur. Terreni uero spiritus, qui uel de torrentibus, uel de conuallibus spirant Pseudoprophetarum & Pseudodoctorum improbae doctrinae uerba ducantur. Promontoria uero & loca confragosa, hi qui in potestatibus seculi sunt Iudices & pericula minantur ac mortes Bithalassa uero loca, quae duplicibus undae fallacis aestibus uerberantur, dubijs mente & de ueritate promissionum nutantibus conferantur, atque his qui irrationabili fidei nostram ratione discutunt. Hypocritae uero & dolosi Pyratibus similes habeantur, iam uero rapidus uortex & Tartarea Charybdis & saxis illisa naufragia ac mortiferae submersiones, quid aliud aestimanda sunt.

Restat igitur quo haec nauis cursu prospero tuta possit portum desideratae urbis intrare, ita Deo preces fundere nauigantes ut mereantur audiri, Audiri autem a Deo ita demum merebuntur, si orationes ipsae bonis moribus & bonis operibus adiuuentur. Sed ante omnia cum quiete & silentio Epibatae, id est Laici, in suis unusquisque resideat locis, ne forte per inquietudinem & inconditos inutilisque

D discursus

DE PRINCIPALITATE.

discursus si passim uagari cœperint, uel ab officio nauis impediant, uel in alterum latus per inquietudinem eorum nauis pressa demergatur. Nautologi de mercedibus commoneant, & nihil omnino quod ad diligentiam uel disciplinam pertinet Diaconi negligant, Presbyteri uelut nauis aptent singula ad instructionem nauis diligenter & instruent quæ in suo tempore requirenda sunt. Episcopus tanquam per retia uigilanter & sollicitè gubernatores uerbo custodiat Christi, Saluator Dominus gubernator Ecclesie sue diligatur ab omnibus & ipsius solius præceptis ac iussis credat & obediat omnis Ecclesia, Deo quoque indefinenter supplicetur à cunctis, de prosperitate uentorum nauigantes omnem tribulationem & omnè periculum sperent, tanquam immane profundum mundi istius & uitæ humanæ Pelagus nauigantes, in quo & esuriendum sit & sitiendum, nuditas quoque ferenda, morbi etiam corporis & egritudines tolerandæ. Insuper & hominum insidijs & dolis sæpe laborandum, quippe qui & dispergendos se non nunquam nouerint, sed aliquando & congregandos. Vomitus quoque & sugillationes ferendas, cum ex confessione peccatorum & reiectione criminum uelut male congregati in uisceribus fellis, iactura faciendæ est, & abiiciendæ prorsus è corde omnis intrinsecus latens amaritudo peccati. Si quæ forte ex desiderijs iniquis uelut ex cibis noxijs congregata est. Quam utique cum euomerit quis & abiecerit inuentis egritudinis liberabitur morbo, si tamen post uomitum, quæ ad sanitatem pertinent, sumat. Veruntamen scilicet, quod supra omnes uos laboreat Episcopus quia unusquisque

ROMANAE ECCLESIAE

quisq; uestrum suum proprium fert laborem, ille uero & suum & singulorum,

Quam diligenter & festiuiter Diuus Petrus omnia officia Christianorum hoc loco expresserit uix dici potest. Romæ autem protulit uerba hæc. In conuentu fratrum, cum finem uitæ instare sentiret, tanquam ultimum testamentum & Elogium, quod certe aureis literis omnibus Ecclesijs prescribendum est. Quam piè primum omnes Christianos adhortatus sit ad Concordiam habes. Deinde quam diligentissimè unicuiq; Christianorum suum officium prescripserit. Et præcipue Laicis, ut in suis locis sedeant & Presbyteros ab officio ne impediant, atq; omnes ut Christum diligant & eius præceptis obediant adhortatus sit. Nihil certe doctius, nihil elegantius, nihil Christianitati utilius, nihil Petro ipso dignius adduci potuisset.

Valeant nunc, qui dicunt eum nunquam Romæ fuisse, cum constet hæc sacratissima uerba Romæ à Petro ultimi testamenti instar prolata.

SIMILITUDO ECCLESIAE CATHOLICÆ ad unicam Columbam.

Nec minus pulchre Salomon Ecclesiam unicæ colubæ assimilauit. Cant. cap. 5. Cui astipulantur uerba plenissima spiritu. Eisd. 4. Cap. 2. Ecclesia gentium Mater, amplectere filios tuos, Educ illos cum læticia

D ij sicut

DE PRINCIPALITATE

sicut columba confirma pedes eorum, quid autem castius columbis? quid suauius & dulcius amore columbarum? quæ auriculæ ita sollicitæ in filiolis fouendis & amplectendis? Sic Ecclesia Catholica unica sit suauis dulcis & sollicita erga Sponsum suum, Sic sollicita etiam erga omnes CHRISTI fideles in uera Christi fide ad æterni DEI Regnum euehendos. Vnam autem columbam non plures inquit, Dicit enim, una columba mea. Nempe nulla auium ita in Diuinis literis celebratur ut columba. Nec Ecclesia solum assimilatur columbæ, immò spiritus ipse sanctus quoque. Columbæ enim instar uidit Ioannes spiritum sanctum descendentem & uenientem super eum. Math. 3. Veluti autem Ecclesia una est Columba sic unus est spiritus sanctus unicæ columbæ assimilatus.

CUM ECCLESIA SIT SPONSA CHRISTI sine ruga & macula unicam & concordem esse decet,

NAm quemadmodum Iurisperiti inquit, quod fictio imitetur naturam. Sic cum turpe sit si quis plures sponsas habeat, immò unica sponsa Christianum hominem deceat. Sic cum Ecclesia sit sponsa CHRISTI, necesse est unicam atque concordem esse debere sine ruga & macula. Sic Diuus Petrus in conuentu fratrum Romæ inquit. Propter quod uos o presbyteri Ecclesiam excolite & adornate, sponsam Christi ad pudicitiam. Sponsam autem dico

ROMANAE ECCLESIAE.

tem dico omnem Ecclesiam, id est congregationem credentium, quæ si pudica fuerit inuenta à sponso suo ingentibus ab eo donis & muneribus honorabitur, & uos ueluti ministri sponsæ & amici sponsæ ingenti gaudio & lætitiâ perfruemini. Si uero sponsa hæc reperta fuerit commaculata peccatis, ipsa quidem tanquam indigna trudetur à Regibus Toris, uos autem pœnas dabitis si forte per uestrâ negligentiam uel desidiam obrepserit contagio sæua peccati.

SIMILITUDO AD UNI-

cam filiam dilectam matri suæ.

MAter uero unicam filiam habens in eandem omnem amorem diffundit, nihil iucundius, nihil dulcius, nihil ita uehementer diligit, quam unicam illam filiã, sic unica nostra dilectio in unica Ecclesia dilecta filia matris suæ. Unicæ autem filiæ, non pluribus assimilatur, & amori quæ in unicam confertur. Sic non plures Ecclesias, sed unicam colere debemus. Quod si eam uarijs sectis diuidimus, iam mox non erit unica filia dilecta matri. Amor enim in plures diuisus refrigescit & extinguitur,

SIMILITUDO AD

fontem signatum.

D iij Sic

DE PRINCIPALITATE

Sic fonti signato Ecclesia cōparatur, ueluti enim ex fonte signato non unicuiq; aquam haurire licet. Sic gratia spiritus sancti, non unicuiq; data. Sed illis tantum qui in unitate Catholice Ecclesie sunt. Qui ex fonte signato cœlestis spiritus gratiam tanquam nectar & Ambrosiam hauriunt, ex unico nempè fonte, Id est Vnica Catholica Ecclesia. Nimirum si sapientissimus Salomon Ecclesiam fonti signato comparauerit, nō fonti undiq; diffuenti & omni uiatori patenti, sed his qui in unitate fidei per gratiā spiritus sancti in Vnica Catholica Ecclesia congregantur,

SIMILITUDO AD Hortum Conclusum.

Neq; elegantior similitudo adduci potuisset, quam Ecclesie ad hortum Conclusum, qua unitas & concordia, ita luculenter ostenderetur. Quemadmodum enim in horto concluso omnia Aromatum genera atq; herbe odoriferae summam suauitatē & dulcedinem uariarūq; arborum fructu iucundissimam amœnitatem & uoluptatē maximam pariter & utilitatem referunt, cultoremq; unice delectant & afficiunt. Sic in Ecclesia Catholica flante gratia spiritus sancti omnes Christiani summam suauitatem dulcedinem & iucunditatem percipiunt. Sic Christianorum & fidelium credentium congregatio unica sit consonantia & conclusus hortus, non unicuiq; patens, sed illis qui in unitate spiritus sancti gratia concluduntur, non qui

ROMANAE ECCLESIAE.

qui varijs opinionibus & Hæresibus segregati sunt, Iuxta illud Cant. 4. Hortum meum perfla Aquilo & Aufter, & fluent Aromata eius, tum in hortum suum descendet dilectus meus ad aureolam Aromatum ut pascatur in hortis & lilia colligat.

CONFIRMATIO AB APTO.

ritate quatuor Doctorū, Hieronymi, Augustini, Ambrosij & Gregorij. Quemadmodum eorum uerba sacris Canonibus inserta sunt. Ecclesiam Romanam esse inter alias omnes Ecclesias orbis principalem.

VERBA HIERONYMI AD DAMASUM Papam XXIII. q. I. c. Hæc est,

Hæc est fides Papa Beatissime, quam à Catholica didicimus Ecclesia quamq; semper tenuimus in qua si minus perite aut parum cautè forte aliquid positum est, emendari cupimus, à te, qui Petri sedem & fidem tenes.

Verba Ambrosij de Romana Ecclesia. xxiiij. q. I. c. Quæ dignior.

Quæ dignior Domus Apostolicæ prædicationis ingressu, quam sancta Romana Ecclesia:

VERBA

DE PRINCIPALITATE
VERBA AVGVSTINI IN
lib. contra Manicheos distinc. xi. c. Palam.

Palam est quod in re dubia ad fidem & certitudinem
ualeat authoritas Ecclesie Catholice, que ab ipsis fun-
datissimis Apostolorum sedibus usque ad hodiernum
diem succedentium sibi met & Episcoporum serie & tot po-
pulum consensione firmatur.

GREGORIVS IN MORALIBUS.
libus. c. quia. xxiiij. q. 1.

Quia ex sola Catholica Ecclesia veritas perspicitur.
Habes sic optime Lector non tam quatuor Docto-
rum, quam etiam Iuris Canonici evidentissima Te-
stimonia de sacrosancta Romana & Catholica Ecclesia,
colligere autem eiusmodi testimonia poterit quot quisque
uoluerit, mihi solum indicasse ea sufficiet. Quae Iuri Cano-
nico inserta sunt.

OSTENSIO EX CLEAVIVM
traditione à Christo Diuo Petro facta, & ex po-
testatis concessione quod Romana Vnica
Catholica sit Ecclesia
Principalis.

Potissimum

ROMANAE ECCLESIAE.

Potissimum atq; omnium excellentissimum Argumē-
tum sumitur à Clauium traditione & potestatis conces-
sione. Et licet hoc argumentum primas partes merito
deuisset fortiri, tamen quia vulgare est & à multis nostro
tempore sacrosanctæ sedis Apostolicæ obtrektoribus in-
eptissime tractatur, quasdam ostensiones non ita triuiales
prius adduximus, illud autem Christi seruatoris nostri insti-
tutum in medio collocauimus, ut primum pias auditorum
mentes per prophetarum promissiones & argumentatio-
nes euidentes persuadere possem, eoq; magis attentè Sal-
uatoris nostri Opt. Max. testimonium susciperent. Inquit
autem Seruator noster Christus ad Petrum. Ego dico tibi,
Quia tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Eccle-
siam meam, & portæ Inferorum non præualebunt aduer-
sus eam, & tibi dabo Claues regni Cœlorum, & quodcūq;
ligaueris super terram erit ligatum & in Cœlis, & quod-
cūq; solueris super terram erit solutum in cœlis Math. 16.
cap. Non alloquitur hic Christus discipulos, sed unicum
Petrum, nec dicit de pluribus Ecclesijs, sed de una. Dedit
clauis unī Petro, potestatem ligandi & soluendi concessit
unī Petro. Huc nunc accommodabis ea quæ superius
in medium adducta sunt, quemadmodum Petrus Roma-
nam Ecclesiam constituerit, eidē 25. annis præfuerit, & in-
uenies pulcherrimam consonantiam Romanam Ecclesiā
tanquam principalem à Christo ipso institutam.

Videant iam illi, qui audent sibi tantum potestatis usur-
pare, quantum Romanus Pontifex habet, & aduersus ma-
nifestissima

DE PRINCIPALITATE

nifestissima uerba Christi asserere Ecclesias eorum etiam tantum authoritatis habere.

Quod autem hæc immensa potestas à Diuo Petro in successores Pontifices Romanos translata sit. Audi uerba ipsius Petri, qui in conuentu fratrum Romæ cum iam finem uitæ instare uideret, & se ut superius dictum est à truculentissimo Tyranno totius orbis Nerone interficiendum intelligeret, inquit, Propter quod ipsi trado à Domino mihi datam potestatem ligandi & soluendi, ut de omnibus quibuscumq; decreuerit in terris hoc decretum sit in Cœlis. Sed urgebit impius quispiam, libros Clementis non receptos ab Ecclesia, c. Sancta xv. distinct. Is sciat hæc non ex itinerario Clementis sed ex Epistola priore ad Iacobum fratrem Domini deprompta, & c. Sancta de Itinerario tantum intelligendum, eandemq; Epistolam Clementis nunquam reiectam, quis enim tam sanctissima uerba refutaret aut reijceret. Quæ Clemens ex ore diuino ipsius Petri se audiuisse scribit, & quæ undiq; ueritatem Christianam continent.

EX TRADITIONE CATHEDRÆ a Diuo Petro Clementi traditæ constat unicam esse Romanam Ecclesiam Principalem.

Ex hac

ROMANAE ECCLESIAE

EX hac nempe priore Clementis ad Iacobum fratrem Domini Epistola pius Lector cognoscat, quo pacto Petrus Clementi Cathedram tradiderit.

Verba Diui Petri.

Inquit enim, Audite me fratres & conserui mei, quoniam sicut edoctus sum, qui misit me Domino & Magistro Iesu CHRISTO dies mortis meae instet, Clementem hunc Episcopum uobis ordino, cui soli meae praedicationis & doctrinae Cathedram credo.

Qui etsi honorem illum tunc declinauerit, tamen disside uidere potes, quod ea quae à Domino nostro IESU CHRISTO, Diuo Petro data est potestas, sit in summos Pontifices per successionem sibi met Episcoporum transmissa.

PLATINA DE VITA *Diui Petri.*

Diuis Petrus cum Dominus Iesus Christus, ut superius dictum est, in uia Appia factus fuisset sibi obuiam, atque à Domino interrogatus, quo iret, ad urbem rediens statim Clementem Episcopum consecrat, atque ei Cathedram & Ecclesiam Dei commendat, quamuis tantae fuerit modestiae ut Linum & Cletum sibi praetulerit.

E ij Confirmatio

DE PRINCIPALITATE
CONFIRMATIO A DECEM
persecutionibus aduersus Ecclesiam Romanam in quibus
XXXI. Pontifices sanguine & Martyrio per
successionem locupletissimum Testimonium præbue
runt eandem esse principalem.

Cum Dominus noster Iesus Christus Ioan. 15. dicat,
persequentur uos seruos si me Dominum persecuti
sunt, & Paul. 2. Ad Thim. 3. cap. Persequentur om
nes, qui piè in Christo uiuere uolunt. Ea erit uera fidei pro
batio, quæ truculentissimis persecutionibus firma & im
mobilis fuit. Quæ autem Ecclesia maiores persecutiones
passa fuerit, quam Romana haud dici poterit. Nam cum
Romani Imperatores fermè totius orbis tum habenas tene
rèt, libitumq; fuisset ipsis Christianos persequi facile conij
cere potes in Romanos tum præcipuè Tyrannidem eos
exercuisse & sæuissè.

Illud autem in confesso est Neronem crudelissimum &
immanissimum Imperatorem primam persecutionem in
Christianos exercuisse. Vnde Tertullianus in Apologeti
co aduersus Romanos, Christianos defendens inquit,

TERTULLIANVS. Cap. V.

Consulite commentarios uestros illic reperietis pri
mum Neronem in hanc sectam tum maximæ Romæ
orientem

ROMANAE ECCLESIAE.

orientem. Caesariano gladio ferocisse. Sed tali dedicatore damnationis nostrae etiam gloriemur, qui enim scit illum, intelligere potest, non nisi aliquid bonum grande damnatum à Nerone.

ET IDEM TERTULLIANVS

Cap. XLV. *Quantum incommodi Respublica
patiatur ex morte innocentium Chri-
stianorum inquit.*

Etenim illud detrimentum Reipub. tam grande quam uerum nemo circumspicit. Nam iniuriam Ciuitatis nullus expendit, cum tot iusti impendimur, cum tot innocentes erogamur. Vestros enim contestamur actus, qui quotidie indicandis custodijs praesidetis.

Nam superius Petrum & Paulum cruce & gladio à Nerone occisos diximus.

Linus à Saturnino Consule, cuius filiam Dæmonibus liberauerat, capitali affectus supplicio.

Cletus sub Domitiano Martyrio coronatus.

Clemens à Satellitibus Traiani in mare proiectus.

Anacletus sub Traiano Principe supplicio peremptus.

E iij Euaristus

DE PRINCIPALITATE

Euaristus sub Traiano.
Alexander sub Traiano.
Sixtus sub Traiano.
Telephorus sub Hadriano.
Hyginus sub Hadriano.
Pius sub Antonino.
Anicetus sub Antonino.
Victor sub M. Antonino Vero.
Soter sub Marco Antonino Vero.
Zeuerinus sub Seuero.
Calixtus sub Alexandro.
Urbanus sub Alexandro.
Antherus sub Alexandro.
Fabianus sub Gordiano.
Cornelius sub Decio.
Lucius sub Gallo & Volufiano.
Stephanus sub Decio seu Galieno.
Sixtus sub Decio seu Galieno.
Dionysius sub Valeriano.
Felix sub Valeriano.
Eutichianus sub Claudio.
Gaius sub Aureliano.
Marcellinus, Marcellus, Eusebius.
Sub Diocletiano.
Milciades sub Maximino.

Gloriosissimū
pro CHRI
S'TI regno
pertulere Mar
tyrium.

Vix dicit

DE PRINCIPALITATE

Vix dici aut credi potuisset XXXI. Pontifices Romanos per successionem Martyrium pertulisse, eosq; tanta acrimonia & ardore in fide Christiana perseverasse, & Romanam non deseruisse Ecclesiam, immò eius principalitatem sanguine & tormentis sæuissimis probasse.

Erant tum Imperatores Romani Domini fermè totius orbis ut superius explanauimus & pleriq; eorum sæuissimi Tyranni, quorum immensa potestas non potuit in ea urbe de qua summum pendebat Imperium Pontificiam potestatem extinguere.

Dic per Deum immortalem quid incredibilius, quam Imperatores Romanos Potentissimos ita excanduisse in Ecclesiam Christianam ut XXXI. Pontifices per successionem ultimo affecerint supplicio, tamen quo magis sæuitum in Ecclesiam Romanam eò magis incrementa sumpsit. Ad hæc innumerabiles ex Romanis præter Pontifices Regnum CHRISTI Martyrio adepti sunt. Quorum constantiam & feruentissimum spiritum undiq; ex historijs petere potes.

Quod si ea fidei uera probatio est, si quis propter Iustitiam & Regnum Christi persecutionem tulerit, quis potest ire inficias sanctam Romanam Ecclesiam, ueluti aurum igni, ita eandem immanissimis uerissime probatam persecutionibus, quæ tot cruces, gladios, ignes & tormenta sustinuerit. Iam uideant qui se ita temere ab hac principali Ecclesia segregare audent, & audiant Irenei sanctissimi uerba.

Ireneus

DE PRINCIPALITATE
IRENEVS LIB. III. ADVER.
sus Valentinianum cap. Quemadmodum iudicabun-
tur hi qui schismata operantur.

Iudicabit autem eos qui schismata operantur, qui sunt
immanes non habentes dilectionem Dei suamque utili-
tatem potius considerantes quam unitatem Ecclesie &
propter modicas uel quaslibet causas magnum & glorio-
sum corpus CHRISTI conscindunt, & diuidunt, & quan-
tum in ipsis est interficiunt pacem loquentes & bellum o-
perantes. Vere linquentes. culicem & camelum transglu-
tientes. Nulla enim in eis tanta potest fieri correctio, quan-
ta est fidei pernitias.

EX MIRACVLIS ROMAE
editis tempore natiuitatis CHRISTI & Con-
stantini Magni colligitur eandem esse pri-
mam & principalem.

EVTROPIVS RERVM RO-
manarum. Lib. VII.

HIS diebus trans Tyberim de Taberna meritoria fons
olei ex terra exundauit ac per totum diem largissimo
riuo fluxit, significans ex gentibus gratiam CHR-
STI.

Sicut

ROMANAE ECCLESIAE.

Sicut enim fons Olei Romæ ex terra exundauit, sic et Ecclesia Romana exundauit fides Christiana in totum orbem, ita ut fides Romanorum Diuo Paulo electissimo Vase teste annuntiaretur in uniuerso orbe.

Accedit ad hoc ingens miraculum in persona Constantini Magni. Cum is ex præcepto sacerdotum Capitolij lepra laborans fontem in Capitolio sanguine plurimorum innocentium & infantium replere uellet, cernensq; lachrymas matrum exhorruisset facinus, Petrum & Paulum Apostolos uidit ostendentes fontem salutis & præbentes sibi sanitatis recuperandæ consilium, quibus monitis fidem CHRISTI suscipiens à Beato Syluestro tum Pontifice Maximo baptisatus, & consignatus septiformis spiritus sancti Beati Chrismatis unctione, & in fronte uexillo sanctæ Crucis signatus sanitatem recuperauit, & à lepra alias uix curabili morbo sanatus est. Cuius confessionem inserere placuit.

Confessio Constantini Imperatoris.

IN nomine Sanctæ & Indiuiduæ Trinitatis, patris scilicet filij & spiritus sancti. Imperator Cæsar Flauius Constantinus in Christo Iesu uno ex eadem sancta Trinitate Salvatore Domino Deo nostro fidelis, mansuetus, Maximus, Beneficus, Alemanicus, Gotticus, Sarmaticus, Germanicus, Britannicus, Hunnicus, Pius, Felix, Victor ac Triumphator semper Augustus. Sanctissimo & Beatissimo patri patrum Syluestro urbis Romæ Episcopo, atque
F omnibus

DE PRINCIPALITATE.

omnibus eius successoribus, qui in sede Beati Petri usque in finem Seculi sessuri sunt, Pontificibus nec non & omnibus Reuerendissimis & Deo amabilibus Catholicis Episcopis eidem Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ per hanc nostram Imperialem Constitutionem, subiectis in uniuerso orbe terrarum nunc & in posterum cunctis retro temporibus constitutis. Gratia, pax, charitas, gaudium, longanimitas, misericordia à Deo patre omnipotente & Iesu Christo filio eius, & spiritu sancto cum omnibus uobis.

Ea quæ saluator & Redemptor noster Dominus noster Iesus Christus altissimi patris filius per suos Apostolos Petrum & Paulum, interueniente patre nostro Siluestro summo Pontifice mirabiliter dignatus est, liquida narratione per huius nostræ Imperialis Institutionis paginam ad indaginem omnium populorum in uniuerso orbe terrarum nostra studuit propagare mansuetissima serenitas.

Primum quidem fidem nostram quam à præfato Beatissimo Patre & oratore nostro siluestro uniuersali Pontifice edocti sumus intima cordis confessione ad instruendas omnium uestrum mentes proferentes, & ita demum misericordiam DEI super nos diffusam annunciantes. Nos enim uos scire uolumus sicut per anteriorem nostram sacram Pragmaticam iussione significauimus nos à Culturis Idolorum, simulachris mutis & surdis, manufactis Diabolicis compositionibus atque ab omnibus Sathanae pompis recessisse, & ad integram Christianorum fidem quæ est uera lux & uita perpetua peruenisse, credentes iuxta id quod nos idem almissimus summus pater & Doctor
noster

ROMANAE ECCLESIAE.

noster Siluefter inſtruit Pontifex. In Deum patrem Om-
nipotentem factorem Cœli & terræ uifibilem omnium &
inuiſibilem, & in Ieſum Chriſtum filium eius unicum do-
minum noſtrum per quem omnia facta ſunt, & in ſpiritū
ſanctum Dominum & uiuificantem uniuerſæ creaturæ,
hoc eſt patrem, filium & ſpiritum ſanctum conſitemur, ita
ut in Trinitate perfecta & plenitudo ſit unitatis & unitas
potestatis, pater Deus, filius Deus, & ſpiritus ſanctus De-
us, & tres unum ſunt in Chriſto Ieſu, tres itaq; formæ ſed
una potestas. Nam Deus ſemper ſapiens edidit ex ſe quod
eſſet gignendum, ſecula uerbum & quando eodem ſolo
ſuæ ſapientiæ uerbo uniuerſam ex nihilo formauit creatu-
ram cum eo erat cuncta ſuo arcano componens Myſterio,
Igitur perfectis cœlorum uirtutibus & uniuerſis terræ ma-
terijs pio ſapientiæ ſuæ nutu ad imaginem & ſimilitudi-
nem ſuam primum de limo terræ fingens hominem, hunc
in Paradyſo poſuit uoluptatis, quem antiquus ſerpens &
hoſtis inuidens Diabolus per amariffimum ligni ueriti
guſtum exulem ab iſdem effecit gaudijs, eoque expulſo
non deſtitit ſua uenenosa multis modis protelare lacula,
ut à uia ueritatis humanum abſtrahens genus Idolōrum
culturæ uidelicet & creaturæ & non Creatori ſeruire ſua-
deat. Quatenus per hoc eos quos ſuis uoluerit irre-
tite inſidijs ſecum afficiat concremandos ſuperſtitio, ſed
DEVS noſter miſertus Plasmæ ſuæ dirigens Sanctos
ſuos Prophetas, per quos lumen futuræ uitæ, ad aduen-
tum uidelicet filij ſui Domini Dei & ſaluatoris noſtri Ieſu
CHRISTI enuncians miſit eundem filium ſuum Vnige-
nitum

F ij nitum

DE PRINCIPALITATE

nitum & sapientiæ uerbum, qui descendens de Cœlis propter nostram salutem, natus de spiritu sancto ex Maria Virgine Verbum Caro factum est, & habitauit in nobis, non amisit quod fuerat, sed cœpit esse quod non erat, DEVM perfectum & hominem perfectum, ut Deus mirabilia perficiens & ut homo humanas passiones sustinens. Ita uerum hominem & uerum Deum uerum hominem fuisse nullo modo ambigamus. Electisq; duodecim Apostolis, miraculis coram eis & innumerabili populi multitudine corruscavit. Confitemur eundem Dominum nostrum Iesum Christum & implese legem et prophetas, passum, crucifixum, secundum scripturas, tertia die à mortuis resurrexisse, assumptum in Cœlos, atq; sedentem ad dextram patris, inde uenturum iudicare uiuos & mortuos. Cuius Imperij non erit finis. Hæc est enim fides nostra Orthodoxa à Beatissimo Patre nostro Syluestro summo Pontifice nobis prolata. Exhortantes idcirco omnem populum & diuersas gentium nationes hanc fidem tenere, colere, ac prædicare, & in Sanctæ Trinitatis nomine Baptismi gratiam consequi, & Dominum nostrum Iesum Christum Saluatorem nostrum, qui cum patre & spiritu sancto per infinita uiuit & regnat Secula. Quem Silvester Beatissimus noster Pontifex in uniuersali prædicat, corde deuoto adorare, Ipse enim Dominus Deus noster misertus mihi peccatori misit sanctos suos Apostolos ad uisitandum nos & lumen sui splendoris infulsit nobis, & abstractum à tenebris ad ueram lucem & agnitionem Veritatis me peruenire gratulemini. Nam dum ualida squaloris lepra totam mei corporis

ROMANAE ECCLESIAE:

poris inuasisset carnem, et multorum medicorum conuulsum cura adhiberetur. Nec unius quidem promerui salutem. Ad hæc aduenerunt Sacerdotes Capitoli dicentes mihi debere fieri fontem in Capitolio; & compleri hunc Innocentum sanguine calente et in eo loco posse me mundari. Et secundum eorum dicta aggregatis pluribus innocentibus infantibus, dum uellent sacrilegi Paganorum sacerdotes eos mactare, ex eorum sanguine fontem replere, cernens serenitas nostra lachrymas matrum eorum, illico exhorui facinus, misertusq; illis, proprios eis restitui præcepimus filios suos, datisque uehiculis & donis concessis gaudentes ad propria relaxauimus. Eadem igitur transacta die nocturno nobis facto silentio, dum somni tempus aduenisset, adsunt Apostoli, Sanctus Petrus & Paulus dicentes, mihi. Quoniam flagitijs posuisti terminum & effusionem sanguinis innocentis horuisti, missi sumus à Christo Domino Deo nostro dare tibi sanitatis recuperandæ consilium. Audi ergo monita nostra & fac quodcumq; indicamus tibi.

Siluester Episcopus ciuitatis ad montem Soractem persecutiones tuas fugiens in cauernis Petrarum cum suis clericis latebras fouet, hunc cum ad te adduxeris ipse tibi piosam pietatis ostendet. In qua dum te tertio meriserit omnis ualetudo deseret lepræ. Quod cum factum fuerit, hanc uicissitudinem tuo Salvatore compensa. Te autem ipsum in hac parte purifica ut relicta omni superstitione Idolorum Deum unum Verum, qui solus est & uerus adores & ex-

F iij colas

DE PRINCIPALITATE

colas & ad eius uoluntatem attingas. Exurgens igitur a somno, iuxta illud quod a sanctis Apostolis admonitus sum peregi. Aduocatoque eodem præcipuo & Magnifico patre & Illuminatore nostro Siluestro omnia a sanctis Apostolis mihi præcepta dixi uerba, percunctatimque eum sumus, qui isti Dei essent Petrus & Paulus. Ille uero ait non eos Deos uerè dici, sed Apostolos saluatoris nostri Iesu Christi, & rursus interrogare cœpimus eundem Siluestrum utrum ipsorum Apostolorum imaginem expressam haberet, ut ex pictura disceremus hoc esse, quod pictura docuerat. Tunc idem Venerabilis pater imaginem eorundem Apostolorum per Diaconum suum exhiberi præcepit, quos cum aspicerem & eorum, quos in somno uideram figuratos, in ipsis imaginibus cognouissem uultus, ingenti clamore coram omnibus Satrapibus meis confessus sum eos esse quos in somno uideram. Ad hæc Beatissimus Siluester in dixit nobis pœnitentiæ tempus, intra Palatium nostrum Lateranense in uno Cilicio, ut omnia quæ a nobis impie peracta atque iniuste disposita fuerant uigilijs, ieiunijs atque lacrimis in orationibus apud Saluatorem nostrum Iesum Christum impetrauimus. Deinde per manus impositionem clericorum usque ad ipsum præfulem ueni, ibique abrenuntians Sathanæ pompis & operibus eius, uel uniuersis Idolis manu factis, credere in Deum patrem omnipotentem, factorem cœli & terræ, uisibilem & inuisibilem & in Iesum Christum filium eius unicum Dominum nostrum, qui natus est de spiritu sancto & Maria uirgine, spontanea uoluntate coram omni populo professus sum, Benedictoque

fonte

ROMANAE ECCLESIAE.

fonte, illic me trina mersione unda salutis purificauit, leua-
toq; me de uenerabili fonte. Indutus uestibus candidis se-
piformis spiritus sancti consignationem adhibuit, Beati
Chrysmatis unctione uexillum sanctae Crucis in mea fron-
te liniuit, dicens, Signet te Deus Sigillo fidei suae. In no-
mine Patris & Filij & Spiritus Sancti, in consignatio-
nem fidei. Cunctusq; Clerus respondit. Amen, & adiecit
Praesul, Pax tibi. Prima itaq; die post perceptum sacri ba-
ptismatis Mysterium & post curationem corporis a lepra
squalore, agnoui non esse alium Deum nisi patrem & filium
& spiritum sanctum. Quem beatissimus pater Siluester pre-
dicat Trinitatem in unitate, unitatem in Trinitate. Nam
omnes Dij Gentium, quos usq; hactenus colui daemonia
opera hominum manu facta comprobantur. Etenim quan-
tam potestatem idem Saluator noster suo Apostolo Beato
Petro contulerit in caelo & in terra lucidissime idem uene-
rabilis pater edixit, dum fidelem eum in omni sua interro-
gatione inueniens, ait. Tu es Petrus, & super hanc Petram
aedificabo Ecclesiam meam, & Portae Inferi non praeuale-
bunt aduersus eam. Aduertite Potentes & aure cordis inte-
dite, quid bonus magister & Dñs suo discipulo adiunxit.
inquiens. Et tibi dabo clauas Regni caelorum, & quodcumq;
ligaueris super terram, erit ligatum in caelis, & quodcumq;
solueris super terram erit solutum in caelis. Et dum haec pra-
dicante Beato Siluestro agnoscerem ex beneficijs ipsius
Beati Petri integre me sanitati corporis redditum &c.

Sic res admiranda Olei fontem ex terra fluere, atque id
praecipue natiuitatis Seruatoris nostri IESV CHRISTI
tempore

DE PRINCIPALITATE

tempore & in urbe orbis Domina. Ex quo pius Lector
conſpicere poteſt hanc urbem uberrimam & ampliffimam
gratiam CHRISTI habituram non contemnendo Mi
raculo.

CONFIRMATIO EX

Iure Canonico.

DE Iure Canonum prius etiam oſtenſum eſt, cum de
quatuor Doctorum ſuffragijs diximus, ſed plenius
in c. In nouo & c. Quamuis XXI. diſtinct. Vbi in
quit Pelagius vrbis Romanæ Episcopus. Quamuis uniu
uerſæ per orbem Catholicæ & Apoſtolicæ ſint Eccleſiæ
conſtitutæ unus Thalamus Chriſti ſint, tamen Sancta Ro
mana Eccleſia Catholica & Apoſtolica nullis Synodicis
conſtitutis cœteris Eccleſijs prælata, ſed Euangelica uoce
Domini.

Principalitas igitur uoce Domini Eccleſiæ Romanæ
attributa eſt. Apparet ob id eam eſſe Principalem, & nul
lam ab ea ſegregandam. Accommodabis huc Gelafij
Papæ omnibus Episcopis ſcriptam Epistolam in c. cuncta
per mundum IX. q. III. Vbi principatum Papa Gela
ſius Eccleſiæ Romanæ concedit, inquit enim, quod id po
teſtatis habeat pro ſuo Principatu, quem Beatus Petrus
Apoſtolus Domini uoce & tenuit ſemper, & tenebit.

Ex Petri

ROMANAE ECCLESIAE.
EX PETRI PRIMATU CON.

*sonum est Ecclesiam Romanam esse
principalem.*

Post Confessionem Petri Iesus dicit ei. Math. vi. *Beatus es Simon Bar Iona, quia caro & sanguis non reuelauit tibi, sed Pater meus, qui in Caelis est. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus & super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam. Aduerte Lector, quod Christus nomen antiquum posuit Petri Simon. Nomen nouum enim erat Petrus, Nomen patris Bar Iona, & per uerba propria demonstratiua. Similiter Lucae 22. cap. Primatus Petri probatur. Simon ecce Sathanas expetit uos, ut cribraret sicut triticum. Ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conuersus confirma fratres tuos.*
Cyprianus Lib. 4. Epistolarum ad Pupianum & lib. I. ad Cornelium.

Origenes Homelia sexta super Mathæum.

Hieronymus lib. I. Contra Pelagianos & super Math. XVI.

Ambrosius sermone quadagesimo septimo.

Augustinus contra Epistolam Donati.

Chrysostomus super Mathæum.

Hilarius super Mathæum.

Leo sermone Tertio.

Gregorius in Moralibus.

Cyrillus lib. 2. cap. 12. super Ioannem.

G Conci/

DE PRINCIPALITATE

Concilium Calcedonense Octauum.

Dionysius cap. III. de diuinis Nominibus.

Athanasius in Epistolis ad Marcum liberum & Felicē.

Eusebius lib. 1. cap. 14. Ecclesiasticae historiae.

Augustinus tractatu quinquagesimo sexto.

Lactantius lib. 7. Institutionum diuinarum.

Paulinus de sancto Felice. Anselmus ad Urbanum
Papam. Quos omnes Eckius in libris de Primatu
Petri latissime adducit tribus libris.

Si ergo Diuus Petrus primatum inter omnes Aposto-
los habuit habet, & habebit iure Romana Ecclesia princi-
palis inter ceteras Ecclesias erit, nullaq; Ecclesia Christia-
na se ab eadem tanquam Principali segregare debet.

EX CONSTITUTIONIBVS

*Principum & Imperatorum Romana Ecclesia
principalis est, & caput aliarum
Ecclesiarum.*

Eusebius Pamphili Cæsariensis in suis Chronicis scri-
bit, quod Anno Domini 600. Phocas Imperator Ro-
manam Ecclesiam omnium Ecclesiarum caput esse
constituit. Cui astipulatur Platina in Bonifacio Tertio.
Bonifacius Tertius patria Romanus à Phoca Imperatore
obtinet, magna tamen contentione ut sedes Beati Petri
Apostoli quæ caput est omnium Ecclesiarum ita & dicere
tur & haberetur.

Consentit

ROMANAE ECCLESIAE.

Consentit Baptista Egnatius Romanorum Principum Lib. II. In Phoca Imperatore, ubi ait, unum in hoc homine laudes, quod Romanum Pontificem Principem omnium declararit. Et licet Phocas Imperator tum temporis constitueret Romanam Ecclesiam caput & primam omnium esse debere, tamen ante ipsam Constitutionem fuit prima & principalis, & manebit. Nam Imperatores saepe constituere praecipue in fide Christiana, quae prius observabantur. Quemadmodum videre est C. de Sum. Trin. & fid. Catholica.

Ob id Platina inquit, quod magna contentione sit constitutum & Egnatius declarasse testatur. Declaratio autem non est nova Constitutio, sed prioris constitutionis interpretatio. Sic haec Phocae Imperatoris Constitutio est prioris scilicet Domini nostri IESU CHRISTI elucidatio.

Quam pie autem et Christianae Imperatores Gratianus, Valentinianus & Theodosius de Romana Ecclesia rescripserint, superius ostensum est ex L. 1. C. de Sum. Trin. & fid. Cath. Vbi Imperatores uolunt cunctos populos in ea religione uersari, quam Diuus Petrus Apostolus Romanis tradidit. Si ergo omnes populi eam Religionem obseruare debent quam Romani obseruant, quis dubitabit Romanam Ecclesiam esse principalem, nullamque Ecclesiam aliter sentire debere quam Romana sentit Ecclesia.

G ij Deinde

DE PRINCIPALITATE

Deinde Christianissimi Imperatores aiunt & iubent, hanc legem sequentes Christianorum Catholicorum nomina iubemus amplecti, reliquos demones uesanosque iudicantes, Hæretici dogmatis infamiam sustinere, Diuina primum uindicta, post etiam motus animi nostri, quem ex cœlesti arbitrio sumpserimus, ultione plectendos. Habes hic ex Constitutione trium Imperatorum omnes qui fidem Romanæ Ecclesiæ non tenent esse demones uesanosque. Si quis igitur se à Romana Ecclesia segregare conatur uesanus & demens esse ex Imperatorum legibus censetur.

Pariter & colliges quod omnes qui aliter sentiunt quàm Romana Ecclesia, ex constitutione Principum infames sunt, inquirunt enim, infamiam sustinere. Tertio, quod hi qui se diuidunt à Romana Ecclesia Hæretici sunt. Quarto quod sunt puniendi secundum arbitrium Imperatorum. Hinc est quod in L. 4. C. de sum. Trin. & fid. Cath. Ioannes urbis Romæ Episcopus Iustiniano Imperatori scribit & ipsum apprimè laudat. In hæc uerba.

L. III. C. DE SUM.

Trinit. & fid. Cath.

INter claras sapientiæ ac mansuetudinis uestræ laudes, Christianissime Principum, puriore luce tanquam aliquod sidus irradiat, quod amore fidei & Charitatis sit, dico

ROMANAE ECCLESIAE.

dio edocti Ecclesiasticis disciplinis Romanae sedis Reuerentiam conseruatis, & ei cuncta subiicitis, & ad eius deducitis unitatem, ad cuius Auctorem, hoc est Apostolorum primum, Domino loquente praecipuum est, Pasce oues meas. Quam esse omnium Ecclesiarum uerè caput & patrum Regulæ & Principum statuta declarant.

I. Vides pie lector summam esse Imperatoris laudem conseruare Romanae sedis reuerentiam. II. Cuncta ei subiicere. III. Cuncta ad eius unitatem ducere. Proinde sequuntur praemia Imperatorum hæc custodientium in hæc uerba.

I. Hoc est quod uestrum firmat Imperium.
II. Hoc quod uestra regna conseruat. Nam pax Ecclesiae, Religionis unitas Autorem facti in sublime prouectum grata sibi tranquillitate custodit.

Nec enim parua ei uicissitudo à potentia diuina tribuitur, per quem nullis rugis Ecclesia diuisa secernitur, nullis insertis maculis uariatur. Scriptum est enim. Quia cum rex iustus sederit super sedem non aduersabitur ei quicquam malignum.

*Cui rescribit Iustinianus Imperator
in hæc uerba.*

NOs reddentes honorem Apostolicae sedi & uestrae sanctitati, quod semper nobis in uoto fuit, & est, ut
G. iij. decet

DE PRINCIPALITATE

debet patrem, honorantes uestram Beatitudinem, omnia quæ ad Ecclesiarum statum pertinent, festinauimus ad notitiam deferre uestre sanctitatis. Quoniam semper nobis fuit magnum studium unitatem uestre Apostolicæ sedis & statum sanctarum Dei Ecclesiarum custodire. Qui hæc tenus obtinet & incommotè permanet, nulla intercedente contrarietate. Ideoq; omnes sacerdotes uniuersi Orientalis tractus & subijcere & unire sedi uestre sanctitatis properauimus.

*Colligere pius Lector poterit
ex hac Lege.*

- I. Imperatorem sedi Apostolicæ honorem reddere debere.
 - II. Summum Pontificè Romanum ut patrem honorare.
 - III. Omnia quæ ad statum Ecclesiarum pertinent ad Romanæ sedis noticiam festinanter deferre.
 - III. Unitatem Apostolicæ sedis et statum sanctarum Dei Ecclesiarum custodire.
 - V. Nullam contrarietatem in Ecclesia sustinere.
 - VI. Omnes Sacerdotes Romano Pontifici subijcere & properanter unire sedi Apostolicæ Romanæ.
- Quis potuisset breuioribus & sanctioribus uerbis officium Imperatoris, quo ad statum Ecclesiarum, exprimere & præmia etiam Imperatorum proposita Imperatoribus unitatem Romanæ Ecclesiæ seruantibus?

Ex hoc

ROMANAE ECCLESIAE.

Ex hoc constat Lector, quod unitas Ecclesiae nullis rurgis diuisa & infertis maculis ita demum seruetur si Romanae sedis Reuerentia conseruetur, et ei cuncta subijciuntur, & ad eius unitatem cuncta deducuntur. Propterea prolixioribus uerbis de unitate Ecclesiae scripsimus, Si enim unitas Ecclesiae seruanda est, necessario sequitur Romanam Ecclesiam esse principalem, et ad eius unitatem cuncta deducenda, quemadmodum ex hac elegantissima patet Epistola. Quae quoniam Codici Iustiniano inserta est plenissimum robur Imperatoriae constitutionis obtinere debet. Clarius autem Imperator Iustinianus super Principitate Romanae Ecclesiae decernens, inquit,

Nec enim patimur quicquam quod ad Ecclesiarum statum pertinet, quamuis manifestum & indubitatum sit, quod mouetur, ut non etiam uestrae innotescat sanctitati, quae caput est omnium sanctarum Ecclesiarum. Per omnia enim ut dictum est, properauimus honorem & auctoritatem crescere uestrae sedis.

CUI RESPONDET ITERVM

Pontifex, ut sequitur.

Liquet igitur Imperator gloriosissime, ut lectionis tenor & legatorum uestrorum relatio patefacit, Vos Apostolicis eruditionibus studere, cum de Religione Catholicae fidei ea sapitis, ea scripsistis, ea protulistis, ea populis

DE PRINCIPALITATE

populis fidelibus publicasti, quæ (ut diximus) & sedis Apostolicæ doctrina & sanctorum Patrum ueneranda decreuit authoritas, & nos confirmamus in omnibus. Opportunum est ergo, uoce proclamare prophetica. Tibi abundet Cœlum desuper & effundent montes iocunditatem & colles læticia lætabuntur. Hæc igitur in tabulis cordis fideliter scribere, hæc ut pupillas oculorum conuenit obseruare. Habes hic Imperatorem ita demum Apostolicis studere eruditionibus, si ea sapit, si ea scribit, si ea profert, si ea populis fidelibus publicat, quæ sedis Apostolicæ doctrina & sanctorum Patrum ueneranda decreuit Autoritas, & quæ Romanus Pontifex confirmat, inquit enim & nos confirmamus in omnibus.

Etsi Imperator ea scribit, sapit, profert, publicat, quæ Summus Pontifex confirmat in omnibus, Cœlum sibi abundat, montes effundunt iocunditatem, & colles læticia lætabuntur. Attende autem Lector optime, hæc uerba, in omnibus, quod in omnibus, requiritur confirmatio summi Pontificis.

Ultimo concludit, Deum autem & Salvatorem nostrum Iesum Christum exoramus, quatenus longæuis & pacificis uos dignetur custodire temporibus. In hac uera Religione & unitate & ueneratione Apostolicæ sedis. Cuius principatum ut Christianissimi & pij conseruatis in omnibus.

Habes

ROMANAE ECCLESIAE.

Habes hic in omnibus esse principatum Romanæ sedis
conseruandum ab Imperatore. Nam aliàs unitas Ecclesiæ
seruari non potest. Est enim Ecclesia unicum corpus Chri
sti, unica mater fidelium, unica tunica inconsutilis, unica
Archa Noæ, unica sponsa Christi, unica columba, unica
filia dilecta matri suæ, unicus fons signatus, & unicus hor
tus conclusus. Cuius unitas conseruari non potest, si de
medio principalitatem Ecclesiæ Romanæ tollas, etsi in
omnibus non ea sapis, scribis, profers, publicas, quæ Roma
na in omnibus confirmat Ecclesia.

Ob id Imperator in Nouo Iure in Authentica de Eccle
siasticis titulis. Collat. non. §. 1. Disponit super princi
palitate Romanæ Ecclesiæ, atque ita ad uerbum decer
nit.

Prædictarum quatuor Synodorum dogmata, sicut san
ctas scripturas accipimus, & Regulas sicut leges obserua
mus, Ideoq; sancimus secundum earum definitiones san
ctissimum Senioris Romæ Papam, primum esse omnium
sacerdotem.

Vides hic Imperatoris manifestissimam dispositionem
Papam esse primum omnium sacerdotum.

Secundo illud esse sancitum secundum definitiones
quatuor Conciliorum principalium, quod magnopere ani
maduertendum est, non enim tantum in Concilio Calci
donensi Octauo Nicolai Papæ, sed secundum diffinitio
nes quatuor Conciliorum Principalium Papam Roma
num

H num

DE PRINCIPALITATE

num Pontificem esse primum omnium Sacerdotum, id quod Imperator per Authenticam illam luce clarius attestatur.

Et licet Imperatores nulla lege Ciuili statuissent Romanam Ecclesiam esse primam & summum Pontificem esse primum Sacerdotem, quod tamen iam latissime per multas constitutiones comprobatum est.

Tamen quia iura Diuina & Canones tribuunt ei manifestissime Principalitatem, & ob id pro lege seruari deberent, quemadmodum Imperator in d. Authentica attestatur. Nam potestas ab Apostolo concessa nulla lege potest auferri. c. Super illa, & c. fin. de secundis nuptijs. Licet enim secundum Leges Ciuiles mulier nubens infra tempus luctus efficiatur infamis, quam infamiam infligit Lex Ciuilis, ne turbaretur sanguis, ut inquit glos. C. de Repud. L. Consensu §. Si uero ff. de ijs qui notant. infam. L. liberorum §. 1. C. de Secund. nupt. L. 1. cum similibus, tamen quia Apostolus dicit. Mulier uiro suo mortuo soluta est a lege uiri sui, in domino nubat cui uoluerit. Canones infamiam mulieris infra tempus luctus nubentis sustulerunt. Quia illa potestas est sibi ab Apostolo concessa. Ergo nulla lex Ciuilis ea quae de iure diuino concessa sunt potest tollere. Et si Lex Ciuilis contrarium statuit, non erit seruanda d. c. Super illa, & c. fina. de nupt. Seculares enim leges, in his praesertim non dedignantur Sacros Canones imitari. Sic Principalitas Ro-

ROMANAE ECCLESIAE.

tas Romanae concessa per Iura diuina Ecclesiae nulla dispositione Ciuili posset tolli, eò magis igitur probatur, quod etiam Ciuili lege & Imperatoris Constitutionibus confirmatur.

Quantum igitur Christianitas gloriosissimis Principibus Carolo Maximo & Ferdinando potentissimo debeat ex hoc conijcere potes, quod ambo nihil charius ducunt, nihilq; magis in uotis habent. Quam unitatem Ecclesiae Christianae constituere, concordiam, pacem, & consonantiam per totum Orbem reddere Ecclesiae. Neque ob hoc Herculeos labores per mare, per terras, gladios per saxa per ignes recusantes. Quibus nulli unquam Principes magnitudine rerum gestarum, fortitudine, iustitia pietate, liberalitate & Victorijs pares fuere. Nam si unum, quemq; optimorum etiam Imperatorum consideres, inuenies plerosque in unica uirtute excelluisse. At illi omnium Virtutum absolutissimam consonantiam assecuti sunt.

Vt enim Flavius Vopiscus Syracusus eleganter scribit à quodam scurra Claudij temporibus dictum, in uno annulo bonos Principes posse perscribi atque depingi. Nostros autem maximos principes totus mundus non capit. Nam etsi Diocletianus Imperator dixerit, nihil difficilius quam bene imperare. Tamen illi sic optime imperant, ut ne in uno quidem reprehendi possint, neque tam uincere sciunt quam uti Victoria.

H ij Nec

DE PRINCIPALITATE

Nec minus querere regna quam parta tueri. Hoc opus, hic Labor est. Deus enim unus per unicam fidem & unicam Ecclesiam constituet regnum fratrum triumphantium. Cuius sceptrum ab Austriaca domo non auferetur, quod ipsi per totius mundi regna pacem uniuerso Orbi reddentes aureo seculo redeunte extendent.

*EX IMMENS A SUMMI PON-
tificis potestate per Vniuersum mundum & principali
dextra Petri & Pauli Apostolorum. Col-
ligitur Ecclesiam Romanam esse
Principalem.*

DE potestate summi Pontificis superius etiam dictum est. De Clauium traditione & potestatis concessione ubi Iesu CHRISTI uerba in medium adduximus. Nunc quaedam ex Sanctissimorum Patrum Decretis & Iurisconsultorum libris depromere statui.

Et id quidem arduum & difficile, praecipue per tot doctissimos Viros qui de ea re scripserunt. Latissimus enim campus de hac re dicendi requireret peculiarem libellum. Sed nos hic pauca tantum ad principalitatem spectantia attingemus. Et primo ex Sanctissimi Pontificis Gelasij Epistola, quam omnibus Episcopis scripsit in c. Cuncta viij. q. iij.

I. Quod

ROMANÆ ECCLESIAE.

I. Quod Ecclesia Romana habet fas de omnibus iudicandi neque cuiquam de eius liceat iudicare iudicio.

II. Siquidem ad illam de qualibet mundi parte appellandum est.

III. Ab illa autem nemo est appellare permissus.

III. Et Apostolica sedes sine ulla Synodo præcedente & soluendi quos Synodus iniquè damnauerat & damnandi nulla existente Synodo quos oportuit, habuit facultatem.

Et hæc immensa potestas non immerito appellatur principalis dextera Apostolorum Petri & Pauli, c. per principalem. viij. q. iij.

Sic igitur Potestas Summi Pontificis principalis est, & Romana Ecclesia principalis. Quod ex ipsa principali potestate colligitur.

Propterea tota & concors Iurisperitorum schola affirmat Papam esse Petri successorem & Vicarium Iesu Christi. Immo Papæ tanquam uicario creatoris omnem creaturam subiectam esse dicunt, atque Vicariatum nedum circa terrestria cœlestia & infernalìa, sed etiam super Angelos bonos & malos habere. Felin. in c. Canonum statuta de Constitut. quem ob breuitatem hinc imitari libitum est. Cætera quæ per mille folia adduci de potestate Pontificia possent, quisque ex Iurisperitorum libris met perspicere poterit. Ad hanc rem sufficet, si ostendere possim ex immensa potestate Pontificis Principalem colligi Romanæ Ecclesiæ. Quam adeò extollunt, ut Papam solum consti-

H iij tutiones

DE PRINCIPALITATE

rationes Concilij tollere posse affirmant. Secundum glof.
in Verb. Concilium in c. Vbi periculum. de Elect.
in vi.

Potest nimirum Papa aliquem eximere à præstatione
decimarum quæ sunt de Iure Diuino c. A nobis, de De-
cimis. & c. Tua nobis. Vbi glof. afferit Papam contra
Ius Naturale dispensare posse, remittendo Decimas. Imò
etiam contra Ius Diuinum, quia licet Christus dixerit, in
ore duorum uel trium omne uerbum stare. Tamen Pa-
pa & Imperator de Maiori in Testamentis disponunt.
L. Si vnus, L. hac consultissima, L. finali, C. de Testa-
men. II. q. IIII, c. Præsul. c. Licet uniuersis de Tes-
tibus.

Et Papæ commissa est tota Monarchia spiritualis, &
Thesaurus omnis dignitatis est in eo, sibi que data est ab-
soluta Potestas ab omnibus uinculis Canonum & Le-
gum. Bald. autem in L. Rescripta, C. de precibus Im-
per. offer. pulcherrimæ Summi Pontificis potestatem ex-
planat, quæ ideo subnectere placuit, quoniam Iuris Ciu-
lis doctissimus Interpres fuit. Ne dicas ea solum à Cano-
num & Decretorum peritis scripta esse. Et præcipue ut
illi qui Iuris prudentiæ operam non dederunt, & quibus
Baldi interpretationes ad manum non sunt, etiam eam
Summi Pontificis sublimitatem cognoscere possint,

Verba

ROMANAE ECCLESIAE.
VERBA BALDI VRIS

Ciuis doctissimi Interpretis.

DE Papa aliquid dicam, qui est maior Imperatore, primo enim uocatur & est supremus Sacerdos, quod nomen caput à Moysè. xij. c. Sacrosancta,

Secundo omnes dignitates & omnem potestatem quã habuerunt omnes Patriarchæ Papa solus habet, ut dicit Bernhardus de contemplatione ad Eugenium.

Tertio, quia solus tenet locum Principis Apostolorum. xij. q. i. c. uidens.

Quarto, quia maior est authoritas Papæ quam sanctorum. xx. d. c. de Libellis & c. i.

Quinto, quia Papa legitimat in temporalibus. x. d. c. quoniam. ci. distinct. c. peruenit.

Sexto, quia quem confirmat nemo infirmat. x. d. c. fin.

Septimo, quia diuidit Diocœses mundi. x. d. c. Lege.

Octauo, seruandę sunt leges cuiuslibet Apostolici, sicut lex Beati Petri. xi. d. c. Palam.

Nono, quia Papali approbationi est standum xix. d. c. Si Romanorum.

Decimo, quia, ubi Papa ibi uniuersalis Synodus. xix. d. c. Anastasius. xvij. c. non licuit.

Undecimo. Vbi Papa ibi communis patria, & e contra de dilat. c. exposuit per Innocen.

Duodecimo

DE PRINCIPALITATE

Duodecimo. Reservata Papæ nemo attentat. xvij. d. c. huic sedi. ij. d. c. Porro.

Item habet utrumq; gladium xxij. d. Omnes. Unde dicitur Imperator xij. q. i. c. futuram.

Item à nemine cogitur etiam si dicatur Hæreticus xxij. d. c. quia traditione.

Item habet omnia Iura in pectore xxij. d. c. Præterea.

Item dispensat quod constitutus in sacris minoribus, id est subdiaconatu uxoretur, xxij. de illo.

Item committit spiritualia etiam mero Laico xij. d. c. uerum, alias est in c. Præter hæc §. Verum §6. dist. c. Bene quidem. Et ideo Rex Anglorum & Rex Vngariæ conferunt in suis regnis præbendas ex Priuilegio Papæ.

Item pro facto Papæ præsumitur xl. dist. c. cum nos.

Item restituit ad famam eo ipso quod promouet spurium ad gratiam. 43. distinct. c. 1.

Item promouet spurium ad Episcopatum §6. distinct. c. 1.

Item solus Papa renuntiat in manibus Dei propriis, quia est Vicarius IESV CHRISTI 29. distinct. c. si quis.

Item potest se ipsum deponere. ij. q. vij. c. nos si in competenter, & Adde quod notatur xi. q. 1. c. Inclita.

Item habet plentiudinem potestatis à Deo, quod potest Clerico non in sacris constituto interdicare matrimoniū. xcij. dist. c. Proposuisti.

Item

ROMANAE ECCLESIAE.

Item solus Papa est Episcopus exemptorum *xciiij. dist. c. nulla.*

Item potest facere praelatum ad tempus. *vi. q. i. c. Pastoralis.*

Item potest parcere cui uult. *vi. q. iij. c. denich Suffredus.*

Item ratificat sententiam nullam. *ix. q. ij. c. Nullus aliterius in glosa.*

Item solius est, Ius unius auferre & alteri conferre. *xvi. q. i. c. Ecclesia in glo.*

Item potest auferre Priuilegia. *ix. q. iij. c. conquestus in glos. Penultima.*

Item facit Episcopatus & per consequens Ciuitates, quia non est ciuitas si caret Episcopo. *xvi. q. i. c. Præcipuus.*

Item omnia Beneficia mundi sunt obedientialia & manualia respectu Papalis potestatis.

Item potest pro libito uoluntatis Episcopum de suo Episcopato ad alium transferre, & aut prouidendo, & non cogitur prouisus transire, quia præsumitur factum eius fauore, aut procedit iubendo & cogitur transire, quia præsumitur factum fauore Ecclesie. *xvij. q. i. c. omnis.*

Ultimo Papa solus deponit Imperatorem de re iudic. *c. Ad apostolica.*

Et sententiam Imperatoris declarat nullam. *in. c. Pastoralis. de re iudic. in Clement. I.*

Baldus præterea in *c. Ecclesia Sanctæ Mariæ de constitut.* affirmat Papam esse Dominum Dominantium, & ha

I & ha

DE PRINCIPALITATE

& habere Ius Regis Regum in subditos. Et in c. i. de Probat. inquit, quod apud Papam est suprema potestas, in qua non habet parem. Et in L. Barbarius in fine, ff. de off. Prætoris, inquit, quod Pápa est omnia & super omnia. Hinc illud insigne dictum Innocentij, in c. cum uenisset, de Iudicijs, quod Papa potest mutare quadrata rotundis.

Speculator enumerat plura Priuilegia, in titulo de Leg. §. Nunc ostendendum, & in §. nunc breuiter dicendum est.

Felinus in testem adducit Beatum Thomam qui de erroribus Græcorum ait, de Necessitate salutis esse, subesse Romano Pontifici.

Hinc est quod Hostiensis affirmat in c. Quanto de transl. prælat. Quod Dei & Papæ unum est Consistorium.

Andreas Barbatia plura de his in Cons. xvi. in Quarto Volumine.

Alexander pariter in Cónsil. lxxiiij. in Quarto Volumine. Sed hæc satis uideat diligens Lector, Antonium de Rosellis de Aretio in tractatu de potestate Papæ & Imperatoris.

illud.

ROMANAE ECCLESIAE.

Illud proculdubio certissimi Iuris est, papam habere plenitudinem potestatis etiam in temporalibus, in terris in quibus Dominium in eisdem tenet. Alex. in Consi. II. in primo Volum. Consiliorum.

Et quod dicitur Papam solum habere plenitudinem potestatis in Spiritualibus & Beneficialibus. Clem. I. Ut lite pendente. Et in c. Venerabilem. Qui filij sint Legitimi. est intelligendum in terris in quibus ipse immediate non habet Dominium. Quia in terris subiectis Ecclesiae habet eandem Iurisdictionem, quoad Iurisdictiones temporales, quas hacet Imperator in terris Imperij, d. c. Venerabilem. &c. licet de Foro compet. Cum ibi notat. Et Alexand. in d. Consi. II. Primi Volum. Vbi allegat Iacob Butri. in Proemio C. affirmare, quod Iurisdictionis temporalis pendet ab Ecclesia, quia Ecclesia reseruata sibi substantia commisit Imperatori exercitium in temporalibus. Et ideo dicit donationem Constantini fuisse quandam resignationem potius quam Donationem propriam. Sed de donatione Constantini alias.

TOTVM MVNDVM ESSE

Papae Diocesim, et Papam esse Ordinarium cuncto-
rum, atq; ex illo principalitatem Eccle-
siae Romanae uerissimae
constare.

I 4 In Con

DE PRINCIPALITATE

IN Confesso est Papam esse Ordinarium Cunctorum, ut ex c. Cuncta per mundum, & ex c. Principalem habetur. Nam illud. c. Cuncta per mundum, omnibus Episcopis scriptum est. Ita ut omnes Episcopi nullo excluso subditi sint Papæ. Hinc est quod Iurisperiti aiunt. Totum mundum esse Diocœsin Papæ.

Alexand. in Confil. 24. in Quarto Volumine, affirmat etiam omnia Beneficia totius mundi, quo ad Papam, esse manualia. Allegans Baldum in d. L. rescripta. Ex quo apertissime pius Lector uidebit Ecclesiam Romanam esse principalem totius mundi, eiusq; dexteram principalem merito appellatam.

Cum ergo Ecclesia Catholica Romana, ore diuino, Prophetico iussu, autoritate Veteris & Noui Testamenti à gloriosissimis Apostolis constituta prima principalisq; sit. Illudq; ex ueritate historiarum, atque sapientissimi Salomonis similibus, & testimonijs Quatuor Doctorum Ecclesiae, Hieronymi, Augustini, Ambrosij & Gregorij probetur. Atq; ex Clauum traditione & potestatis Concessione à CHRISTO Diuo Petro data, iuxta & ex Cathedra traditione Diuo Clementi facta, Tum ex decem persecutionibus, & XXXI. Pontificibus Martyro coronatis, Ex miraculis Romæ editis, fonte Olei ex terra fluente, atq; Constantini Imperatoris sanitatis recuperata mirando exemplo. Tum ex immensa Potestate & totius mundi Diocœsi, Et ipsius Constantini confessione, qui pa-

ROMANÆ ECCLESIAE.

qui pacem Christianis concessit Ecclesijs, constet. Atque etiam Canonum Decretis, Conciliorum & Imperatorum Constitutionibus appareat. Eandem omnes Christiani tanquam principalem merito uenerari, colere & obseruare debent, nullis hæresibus aut sectis eiusdem unitatem diuidere, quam CHRISTVS ipse Caput Sponsam suam illesam ex omnibus tempestatibus & procellis eripiet, in æternumq; immaculatam & indiuisam conseruabit.

FINIS.

INGOLSTADII EXCVDE-
bat *Alexander Vucissenborn.*

Anno Domini. M. D. L.

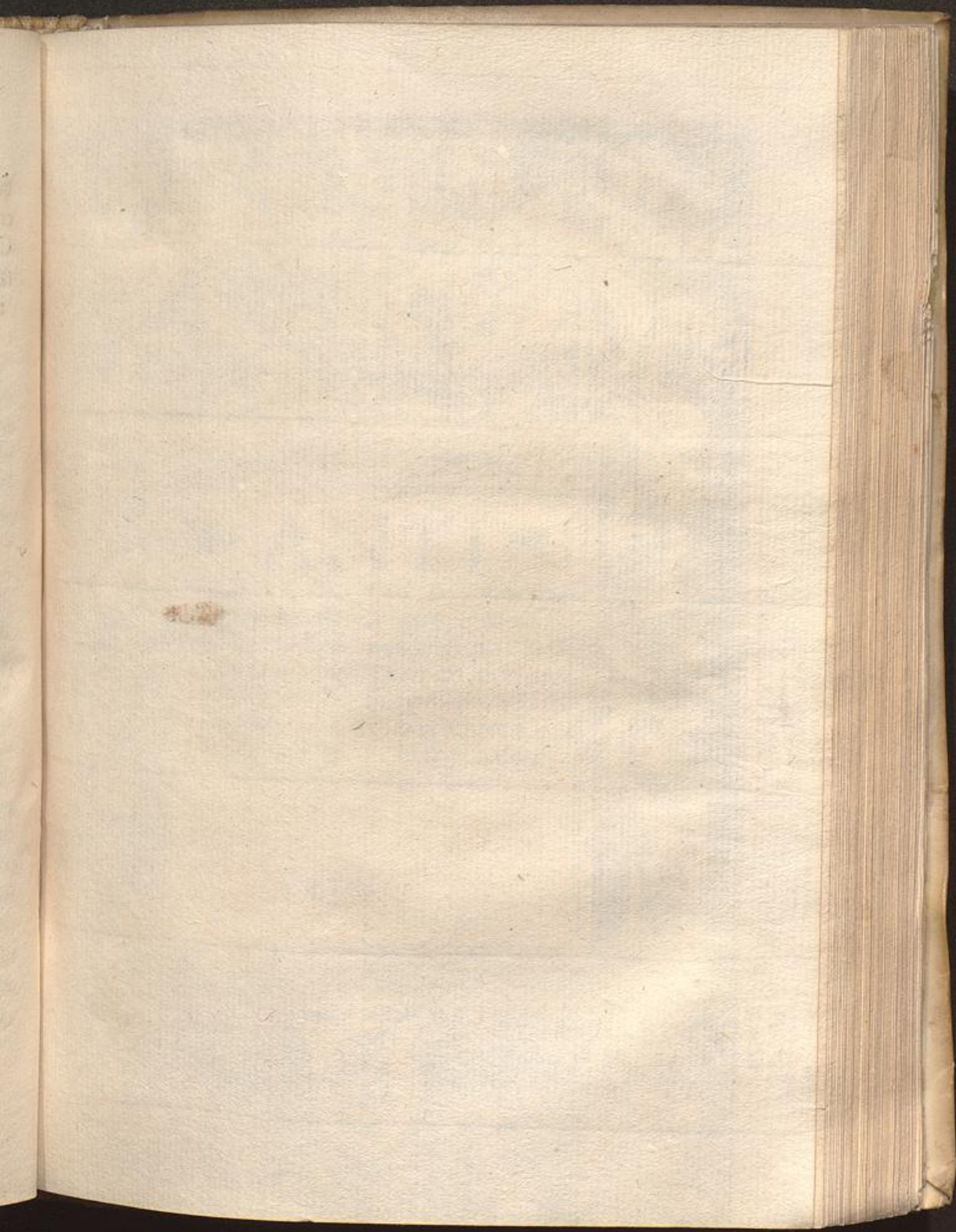
ROMANA ECCLESIAE

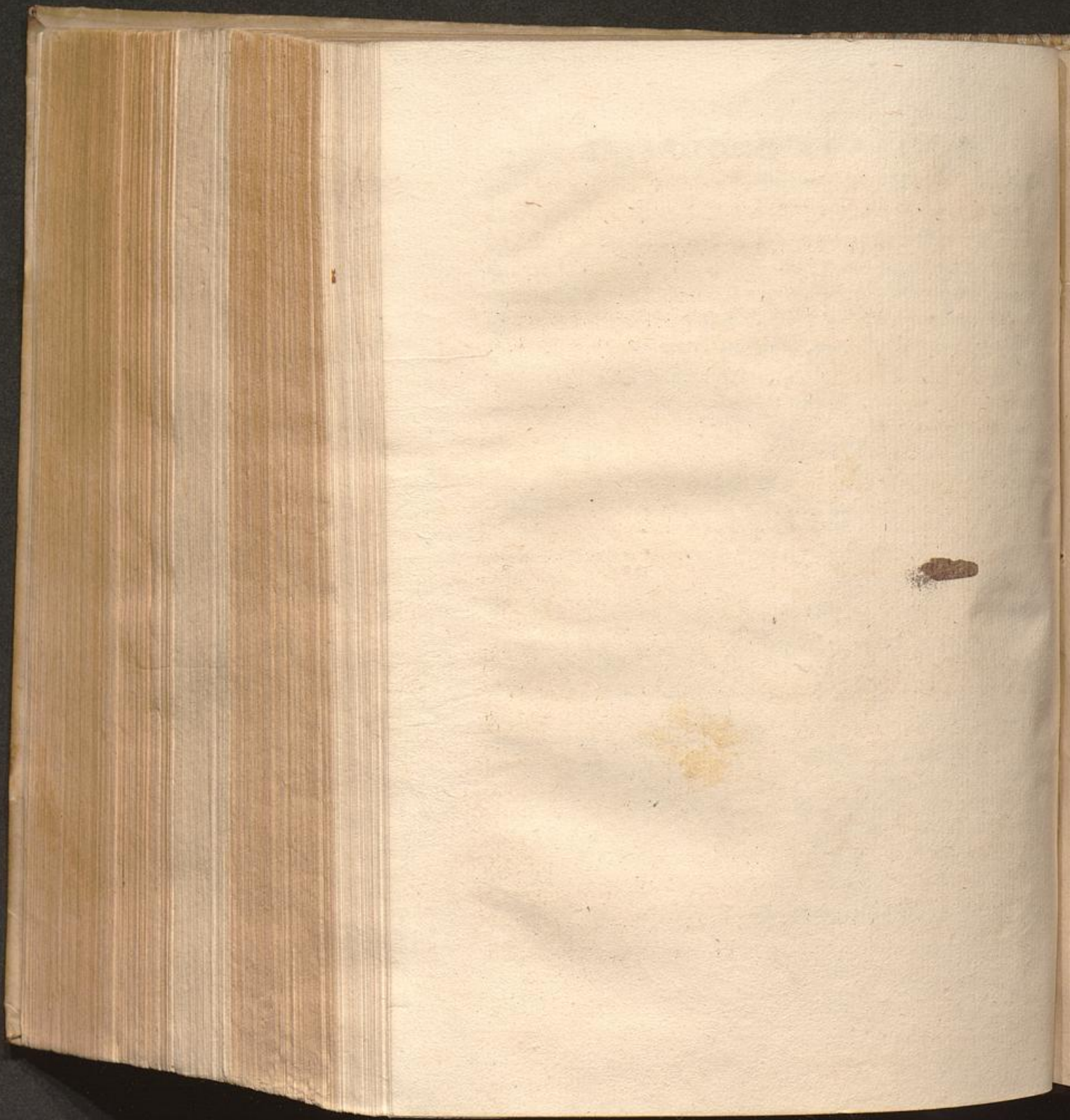
... Chriftianis concilii ...
... Concilio ...
... Concilio ...
... Concilio ...
... Concilio ...
... Concilio ...
... Concilio ...
... Concilio ...
... Concilio ...
... Concilio ...

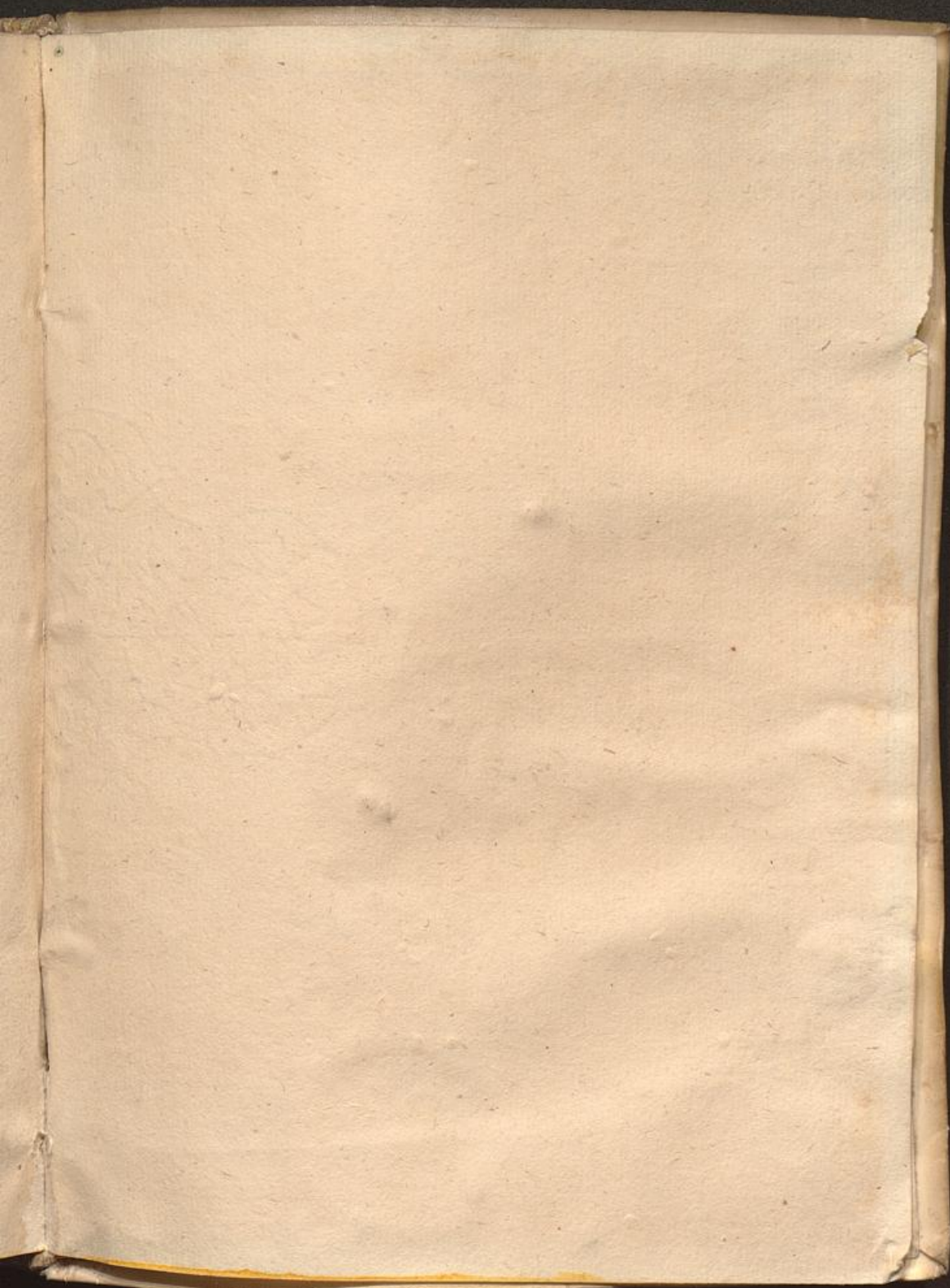
FINIS

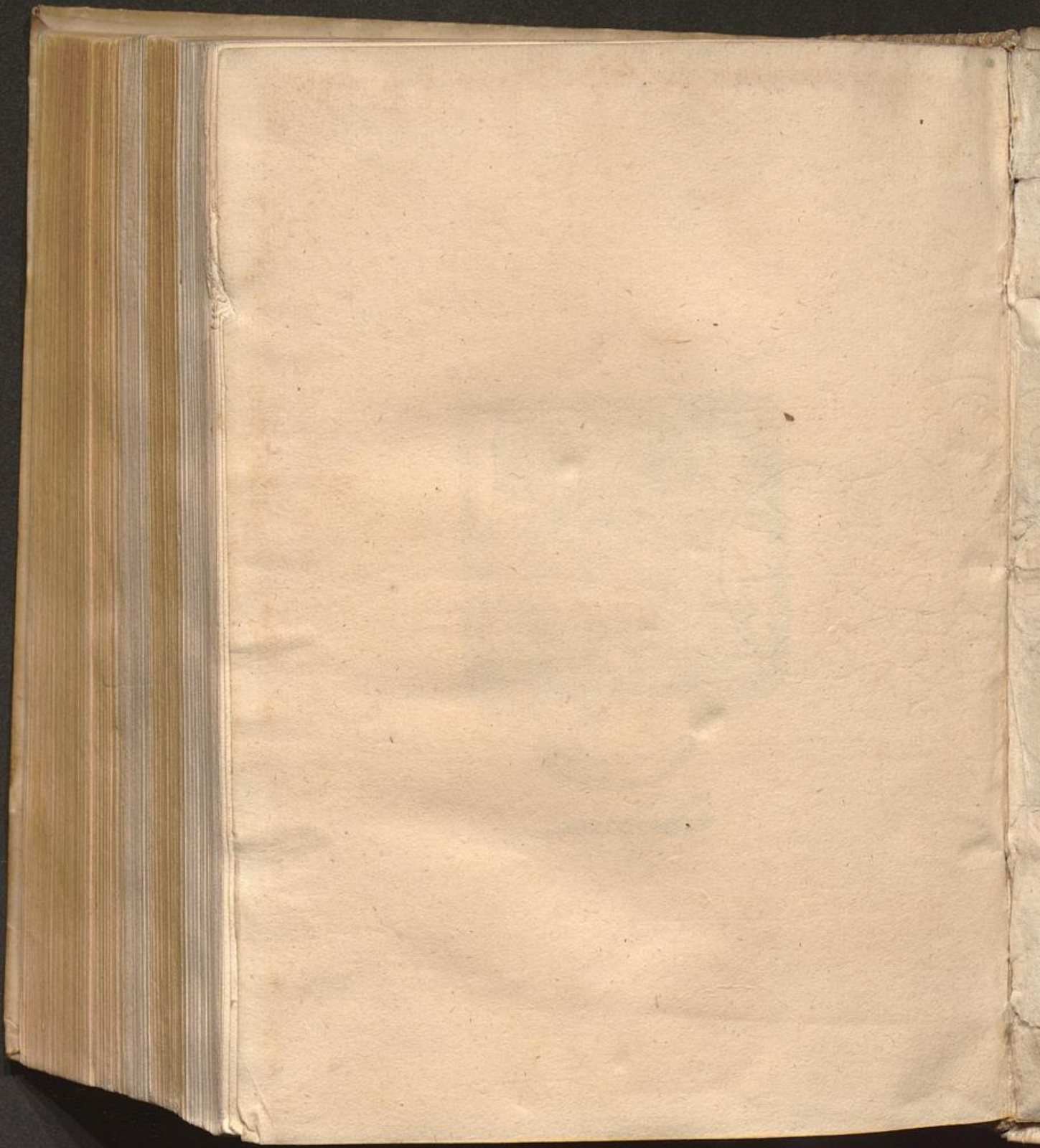
INGOEST ADI EXCIPIT

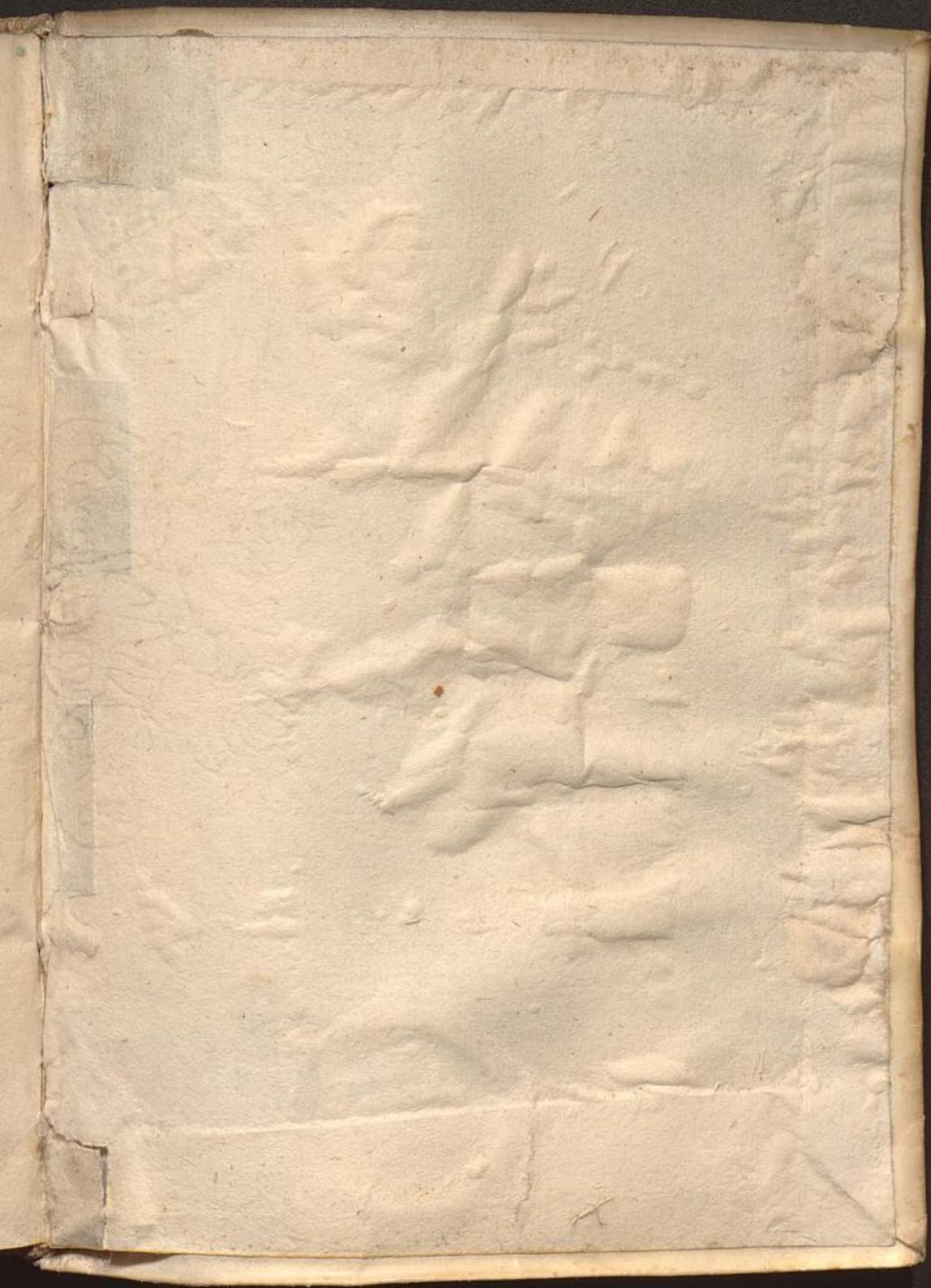
M. D. L.

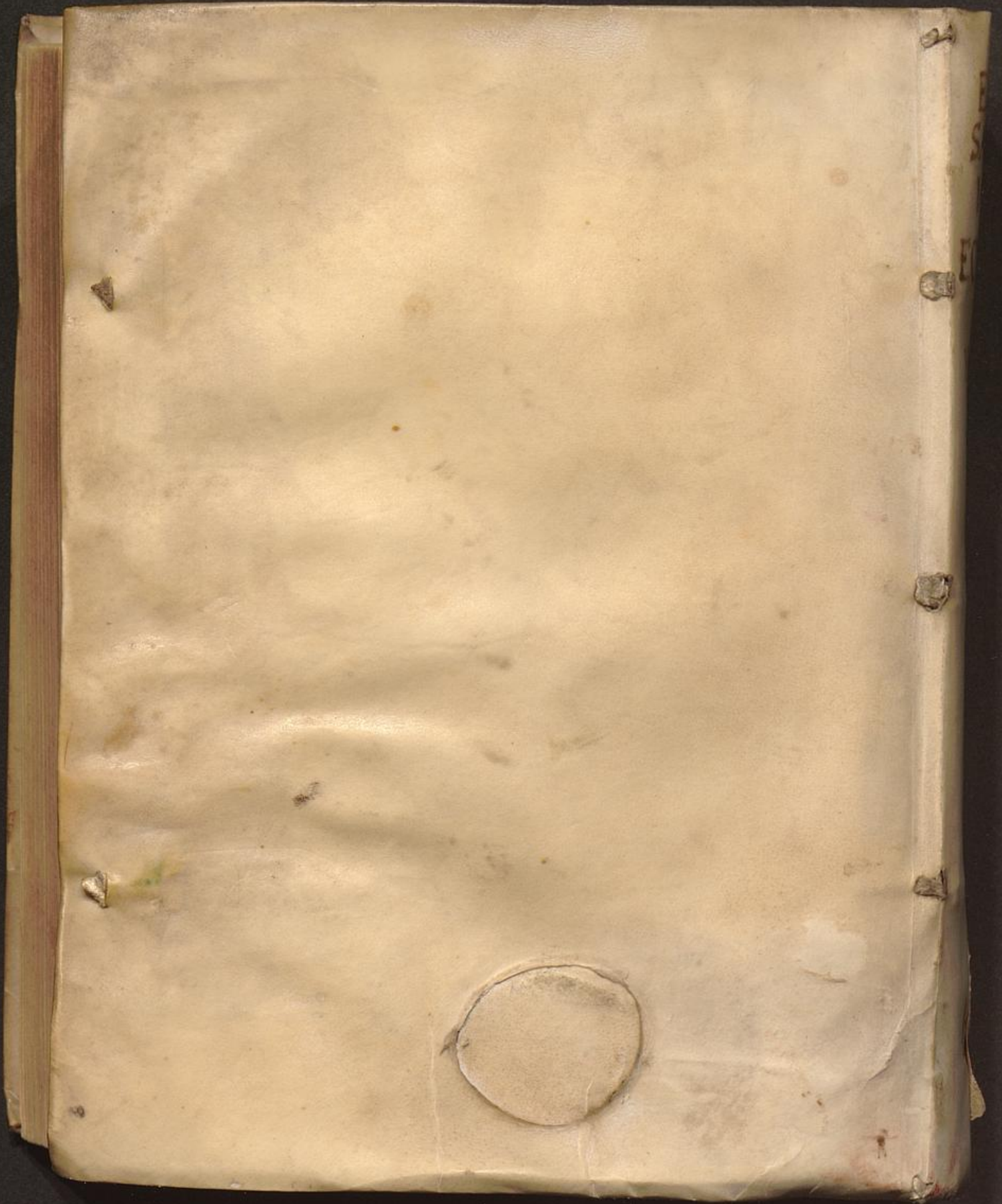

DE
ERRORIBVS
SACRAMENTORVM
VITI MILETI
ECKIVS ADVERSVM
BVCERVM

HIERON. BOTT

DE

CONFIRMATIONE

ET

ORDINATIONE

Th

1318